

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AJAKIRI.

Nr. 13 (431)

3. juulil 1930 a.

X. aastakäik

* Ilmub kaks korda kuus, igal 1. ja 15.

Tellimise hind: aastas Kr. 10.—
 poolaastas „ 5.—
 veerandaastas „ 2.50

Kohtu- ja siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas Kr. 8.—
 poolaastas „ 4.—
 veerandaastas „ 2.—

Üksik number maksab 50 senti.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. T. 432-47
 Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek.	Kr. 40.—	1/4 lehek.	Kr. 10.—
1/2 „	20.—	1/8 „	5.—
1/3 „	13.50	1/16 „	2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—

Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% kallim.

Aadressi muutmine 30 senti.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) Ed. Kübarsepp, Isikutõestamise ja liikumise seadusest. 2) A. Liit, Prantsuse kriminalisti arvamusi tunnistajate seletustist. 3) M. Morrison, Ebakindel tõendamisviis. 4) Sündmusi provintsi kriminalisti päevaraamatust. 5) M. Lembit, Politsei ja vallavalitsuste kohustest maa- laatel. 6) H. Maddison, Salakaubitsemine Lõuna-Eestis. 7) Pol.-kom. A. Kurg 25 aastat politseiteenistuses. 8) Spordi alalt. 9) Ametlik osa. 10) Küsimusi ja kostmisi. 11) Välismailt. 12) Kirjavastusi. 13) Kuulutusi.

Isikutõestamise ja liikumise seadusest.

Ed. Kübarsepp.

1-sel juulil s.a. hakkas maksuma riigikogu poolt 12. juunil vastuvõetud „Isikutõestamise ja liikumise seadus“. Uus seadus suuremal osal sisaldab: 1) mõningaid norme, mis leiduvad endises Vene passiseaduses, 2) norme, mis tegelikult maksuma pandud Eesti ajal administratiivse võimu poolt ja mis mitmel juhul isegi vastolus olid maksva passiseadusega (položenie o pasportah). Nendele on nüüd antud seaduslik alus ja üldse isiku tõestamise ja liikumise normid viidud kokkukõlla põhiseadusega ja rahvusvaheliselt tunnustatud määrustega sellel alal, eriti välispasside suhtes. Peale selle mõned uued normid, milledest põhimõtteliselt tähtsaim on see, mis leiab uue seaduse § 1-ses väljendust, nimelt,

et isikutunnistuse võtmine ei ole sunduslik ning et kodanik oma isiku kindlaks-tegemiseks, kui selleks tarvidus on, võib esitada igasuguseid tõendusid nii liikumisel kui ka alalises elukohas või ajutises viibimiskohas. Seaduse peauuendus seisabki just selles ning temaga meie lähene Öhtu-Euroopas maksvale korrale. Soovitav uuendus, mis viib meid lähedale samale korrale, mis valitseb kultuurilistel välismaadel, nõudis seaduse eelnou harutamisel pikemaid läbirääkimisi ja kaalumisi, et vastu võtta uut põhimõtet, sest mitmelt poolt avaldati kahtlust, kas ta ei too enesega kaasa ka mõningaid ebasoovitavaid nähtusi. Kodanik, toetudes rahuldustundega uue seaduse määrusele, võib tegelikul katsel — läbi

ajada ilma isikutunnistusega — sattuda vahel täbarasse seisukorda, kui mitte kõik teised kodanikud ja iseäranis ametiasutused ja isikud ei seisaks uuest seadusest järgnevatel konsekventsidel tasapinnal. Uue põhimõtte läbiviimine esitab kaaskodanikkudele ja ametisikutele lahendamiseks mitmed keerulised seisundid ja vahekorrad kodaniku isikliku vabaduse ja liikumise suhtes. Loodame, et iseäranis meie politsei, kellesse see kõige rohkem puutub, oma vilumusega ja taktitundega ametikohuste täitmisel kõigist tekkivatest raskustest sellel alal üle saab.

Isiku tõestamisega on igapäevases elus väga sagedasti tegemist. Võtame, näiteks, elanikkude meldimise linnades. Seni saatis majaperemees politseisse majaraamatu ühes juuretunud elaniku isikutunnistuse või passiga politseijaoskonda sissemeldimiseks. Edaspidi ei või politsei nõuda, et majaperemehed, nagu senini praktiseeritud, majaraamatule, kus juuretunud või uued üürnikud-elanikud sisse kirjutatud, lisaksid juure sissekantud isikute isikutunnistused, kuna majaperemeestel või võõrastemajapidajatel ei ole õigust nõuda isikutunnistusi üürnikkudelt või võõrastelt, nii et sissekandmine majaraamatusse peab sündima sissekantud enese üteluste põhjal, kui nad ei esita isikutunnistusi. Politseil jääb ainult võimalus kaudsel teel kontrollida, kas sissekanded majaraamatus vastavad tõele, või pöörduda isikute eneste poole. Ei saa salata, et politsei töökoorem ühes sellega suureneb, pealegi kus kontrollimine peab sündima kodanikku tülitamata ehk kuigi tema poole pöörduda tuleb, siis seda teha äärmise taktiga, sest ei või korteri või asupaika ilmuda näiteks sobimatul ajal selleks, et tõestada tema isik, kui ei ole kahtlustamist mõnes kuritöös. Meie politseil tuleb siin ümber orienteeruda ning täiesti loobuda veneaegsest vaatest kodaniku kui eluka peale, kes koosnes hingest ja passist, nagu sagedasti tarvitati seda ütelust. Tuleb tutvuda välismaade praktikaga, kus juba ammu kodanikkude sundslik isikutunnistuste või passidega varustamine on kõrvale heidetud.

Ehk võtame, näiteks, juhtumise, kus politseinikul tuleb kindlaks teha inimese isik, kes ütleb, et tal isikutunnistust üldse ei olevat või ei olevat kaasas. Vene ajal oli siin „gardavoil“ lihtne mõttekäik: „vedi v utšastok, tam rasberut“, — vii aga

jaoskonda, küll seal juba selgitatakse. Arusaadav, et meil ei tohi sündida seda. Peab leiduma moodus, kuidas seesugustel juhtudel talitada.

Kuna isikutunnistuse omamine ja kaaskandmine ei ole sundslik ja isikut võib tõestada ka igasugusel teisel teel, siis peavad ka kõik teised asutused peale politsei seda arvestama, näiteks, rahasummade väljaandmisel postilt, pankadest jne. Siin nüüd tõusevadki kahtlused, kas isikutunnistusega mittevarustatud kodanikul ei teki vajadus isikutunnistusi asendavate dokumentide järgi, millele igakordne muretsemine on veel tülilikam kui ühekordne isikutunnistuse võtmine, ning kas isikutõestamine ei muutu raskemaks kui enne. Ametnik ei või ometi, näiteks, rahasaadetist, asju või dokumente välja anda, ilma et saaja isik oleks tehtud kindlaks. See kindlakstegemine, tõestamine, võibki esile kutsuda raskusi, kui ametnikul puuduvad kindlad juhtnöörid. Seni oli see lihtne, ametnik nõudis isikutunnistuse ja kui leidis selle korras olevat, võis lugeda rahulise südamega isiku tõestatuks. Kõigest sellest selgub, et nii ametnikule kui ka eraisikule võib isikutunnistuse puudumisest tekkida ebamugavusi, mis väga küsitavaks võivad teha, kas kodanikul ongi soovitatav kasutada seadusega temale antud õigust loobuda isikutunnistuse tarvitamisest. Kui kodanikul on kaasas jahi- või püssiluba, kaitseliidu tunnistus, riigikoguliikme kaart või ametitunnistus jne., siis oleks isikutunnistus vististi üleliigne ja ükski politseinik või ametisik, kes väärrib ametit, ei saaks kimbutada niisuguste dokumentidega varustatud kodanikku veel mingisuguste nõuetega isikutõestamise suhtes. Kas aga nimekaardid, kirjaümbrikud ja muud sarnased tõendused must valge peal võivad tõestada isikut, see sõltub juba isiku äranaemisest, kellele neid esitatakse, kuivõrt tema võimalikuks leiab neid arvesse võtta tõendustena.

Isikutõestamiseks võib uue seaduse järgi esitada igasuguseid tõendusi, järelikult ka teisi kodanikke-tunnistajaid. Viimaste esitamine eeldab muidugi, et tunnistajad oleksid tuntud sellele, kellele neid esitatakse või omakord tõestaksid enda isiku.

Ametisikute seisukohast jääks küll soovida, et kodanik, kellel ametivõimu-

dega tegemist, varustaks ennast isikutunnistusega, mille kulu ühes päevapildiga ei tõuse palju üle ühe krooni ja mis kõlbab eluaegseks tarvitamiseks ning mille kaasaskandmine ei tee mingit raskust.

Siin peab ka märkima, et uus seadus näeb ette olukorrad, mil erandina isikutunnistuste võtmine tehakse sunduslikuks kas terves vabariigis või selle üksikutes osades. Nimelt vabariigi valitsus võib siis, kui hädaoht ähvardab riigi julgeolekut ning avalikku rahu või korda, oma määrusega maksma panna isikutunnistuse võtmise kohuse ka terves vabariigis või selle üksikutes osades.

Isikutunnistusi on õigus saada iseisvalt igal kodanikul, kes 14 a. vanaks saanud, kuna nooremad võivad isikutunnistusi saada oma vanemate, eestkostjate või hooldajate nõusolekul. Nimetatud vanadus on kokkukõlastatud Tööstuseasendusega, mille järgi kodanik 14-aastaselt võib iseisvalt sõlmida töölepingut vabrikute teenistuses. Esialgu jääb isikutunnistuste väljaandmine samade asutiste hooleks kui seni, s.o. maal valla- ja aleivialitsused, linnas politseikomissarid. Seadus määrab ka linnades isikutunnistuste väljaandjateks linnavalitsused, kuid ainult momendist, mil järgneb kohtu- ja siseministri korraldus selle kohta. Arvatavasti see korraldus järgneb siis, kui perekonnaseisukirjade sisseseadmine jõuab lõpukorrale. Siis on linnavalitsus see asutus, kus on täielikumad andmed iga linnakodaniku kohta, mis tarvilikud isikutunnistusse kandmiseks. Seepärast on tehtud isikutunnistuste väljaandmine ärarippuvaks kodaniku alalisest elukohast. Peab oletama ka, et alalises elukohas on kodanik tunnistuse väljaandjale asutisele enam-vähem tuntud ning et tarvilikul korral on võimalik kiirelt tema kohta vajalikke andmeid muretseda. See olukord on omakorda garantiiks, et isikutunnistust ei saaks isik, kes ei ole õigustatud selleks. Ei või oletada, et kodanikkudel võiks sagedasti või äkitselt tarvis minna isikutunnistusi nende ajutistele asumiskohtadel. Harilikult varustab isikutunnistusega end kodanik, kes sagedasti viibib reisidel või kodunt ära; teiselt poolt, kuigi tal vaja läheks isikutunnistust äkitselt juhuslikul viibimiskohal, ei oleks kohalikul asutisel ometi võimalik temale seda silmapilkselt välja

anda, sest tuleks ju kodaniku alalisest asukohast järele pärida tarvilikke andmeid, et kindlasti identifitseerida isikut ja seda, kas tema ei ole saanud juba isikutunnistuse oma alalisest elukohast. Sellepärast ongi piiratud isikutunnistuste väljaandmine kodaniku alalise elukohaga, mis meie kodumaa kitsastes piirides ei peaks tekitama raskusi kodanikule.

Seni väljaantud isikutunnistused jäävad maksma, samuti antakse uued isikutunnistused tähtajata. Isikutunnistuste vormi kinnitab vabariigi valitsus ja määrab ka blankettide hinna nende valmistamise kulude kohaselt. Riigikogu soovi kohaselt jäävad isikutunnistusest kindlasti välja rahvuse märkus ja isanimi, nii et edaspidi ei tule asutistel tegemist teha rahvuse parandamisega isikutunnistuses, kui kodanik leiab, et tema tunnistuses märgitud rahvus ei vasta tema tõekspidamisele. Pealegi on põhiseaduse järgi rahvuse määramine Eestis vaba. Kuna elukutse on muutuv, siis jääb riigikogu soovil elukutse märkimine isikutunnistusest ära. Isanime märkimine on rohkem Vene aja pärandus, ja olgugi, et tema märkimine paljudel juhtudel aitab kaasa vahetegemisele ja isiku kätteleidmisele, ei kaalu tema üles ebasoodsaid omadusi. On küllalt kodanikke, ja mitte halvemaid, kel nendest mitteolenevatel põhjustel pole võimalust või õigust näidata isanime. Seesuguse nõude allesjätmine isikutunnistuses ning üldse kodanlikes elus tähendaks paljude kodanikkude asetamist mõningatel juhtudel piinlikku seisukorda ning aitaks püsida eelarvamustel, millel aeg oleks kaduda modernses seltskonnas. Seepärast tuleb tervitada seda kui tähtsat edusammu vanade eelarvamuste kaotamiseks ning olgu see ka kõigile asutistele ja kodanikkudele näpunäiteks, loobumiseks isanime nõudmisest. Sagedane isanime tarvitamine igapäevases elus oli vene iseärasus ja teistel maadel tundmatu. Dokumentides asendab isanime suurema täpsusega sünniaeg või -koht, sest sageli leidub isikuid, kelle nimi, isanimi ja perekonnanimi on ühesugused, kuna harvemini juhtub seesuguste isikute sünniaja ja -koha ühtelangemist.

Seadus näeb ette ka nende isikute varustamist isikutunnistustega või passiandavate dokumentidega, kel võimalust ei ole passi omandada kodakondsuse

järgi. Need on meil tuntud „kodakond-
suseta“ isikute nimetusega või Nansen-
passi-meestena, peaaegu viimaseni endise
Vene riigi kodanikud. Seesugustele isi-
kutele antakse tumistused ka uue sea-

duse järgi nagu seni kohtu- ja siseminis-
teeriumi politseivalitsusest, kuid nende
väljaandmist võib kohtu- ja siseminister
teha ülesandeks prefektidele.

(Järgneb.)

Prantsuse kriminalisti arvamusi tunnistaja seletusist.

A. Liit.

Tuntumaid prantsuse kriminaliste, dr. Edmond Locard, Lyoni politseilaboratoo-
riumi direktor, oma laialisema tunnustuse
leidnud raamatus „Kuritegude jälgimine
ja tema teaduslikud meetodid“ pühendab
tüsedä osa tunnistajate seletuste vaatlemi-
sele ja hindamisele. Kuna see osa kuri-
tegude jälgimise alast — tunnistajate sele-
tuste hindamine — viimastel aastatel kogu
kultuurilmas on saanud õige kõva tuuluta-
mise osaliseks, kusjuures paljud, seni kal-
jukindlaks peetud tõekspidamised on osu-
tunud vägagi problemaatiliseks, siis kaht-
lemata prantsuse kriminalisti arvamused
tähendatud küsimuses võiksid pakkuda
väärilist huvi ka „E. P.“ lugejaskonnale,
seda enam, et dr. Locard oma tunnusta-
tud teadmiste ja kogemuste kõrval omab
õilsa ande käsitleda juureldavat ainet imet-
lusväärse selguse ja ülevaatlikkusega.

Üksnes harukorral, ütleb Locard, vii-
bis ametnik, kellele tehtud ülesandeks sel-
gitada olnud kuritegu, isiklikult kuriteo
toimimise juures ja võib seetõttu toetuda
vahetumatele isiklikkudele tähelepaneku-
tele. Suurel enamikul juhtumusist ta
peab moodustama endale kuriteo sünd-
mustiliku pildi teiste inimeste seletusist.
Paremal juhtumusel on seletuseandjad
sündmuse pealtnägijad või -kuulajad, või
sündmusest osavõtnud isikud, kuid tihti
aga ka seesugused, kes oma teadmised ol-
nud kuriteost ammutanud kolmandate isi-
kute jutustusist. Seega kohtunik või po-
litseiametnik peab rajama oma uurimused
suulistele edasiandmistele, mis pärit kas
esimesest, teisest või kolmandast käest.
See nimetatakse siis tunnistaja seletuseks.

Jälgimist toimetav ametnik oma üles-
ande lahendamisel seega peaaegu kunagi
ei saa toetuda vahetumatele tajumustele.
Aeg, mis sündmusest möödunud, on äär-
miselt mitmesugune. Kujutlus, mille jäl-
gimist toimetav ametnik peab moodusta-
ma endale pärast seda aega ja mis ühtlasi

peab olema ka olnud sündmuse tõetruu
pilt, läbib sama aja kestes ühe või mit-
me tunnistaja meelespidamisvõime. Kui
aga valgusekiir peab läbistama terve rea
tõkkeid, siis kaotab ta peegelduse-, kiir-
temurdmise-, pimeduse- ja värvifiltri mõ-
jul oma esialgse suuna ning värvitooni ja
jõuab viimaks vaatleja silma ette sootuks
moonutatud kujul. Samuti teeb ka tun-
nistaja-pealtvaataja teadmine nähtud
sündmusest teatava moonumise läbi, mis
tuleb ilmsiks seda selgemini, mida roh-
kem tunnistajaid kuulatakse ühes ja sa-
mas asjas üle. Suust-suhu edasiandud tõe
külge vajutab iga edasiandja teatavas
määras oma isikliku pitseri ning jõudnud
viimaks jälgijani on esialgsest tõest jäänud
vaid kehvad riismed. Elumiste tähelepa-
nekute järgi Locard jõuab otsusele, et
tunnistajailt saadav tõendusmaterjal on
asjaolu, mille väärtus oleneb ühe või mit-
me isiku seletuste usaldatavuse astmest.

Tunnistaja-pealtnägija silma all järg-
nevad teatud toimingud kindlas järjekor-
ras. Tunnistaja näeb tegu täpsalt, nähtu
tungib tunnistaja teadvusse, tunnistaja kir-
jeldab nähtut. Võtame õige lihtsa näite:
Keegi möödub kioskist, ta sirutab käe
välja, võtab ühe õuna, pistab selle tasku
ja jätkab oma teed. Läheduses viibib ja-
lutaja, seega antud juhtumusel tunnistaja.
Viimane nägi varga liigutusi kirjeldatud
järjekorras, ta peab need meeles ja teatab
toimitud vargusest lähemale politseiamet-
nikule. Ta jutustab, mis ta näinud ja aru
saanud. Eksimuse võimalus on siin äär-
miselt väike. Sündmuse tajumine oli liht-
ne, arusaamine (sündmuse mõistmine)
kiire ja edasiandmine kerge. Kuid ometi
kunagi ei oma ka seesugused protokollid
päevapiltliku edasiandmise väärtusi.
Vaadeldav sündmus võiks olla veelgi liht-
sam, pealtvaatamine veelgi täpsam, aeg
nägemise ja teatamise vahel veelgi
lühem, kuid üksikasjad ning pealegi täht-

saimad neist osutuvad valeks. Pole kahtlust, et tunnistaja nägi kätt, mis võttis õuna ja laskis libiseda taskusse, sellevastu võib aga olla kindel, et olles erutatud isenesest igapäisest, kuid tunnistajale igatahes harukordsest nähtusest, ta jälgis vastava huviga tegu, jättes aga hoopis vaatlemata toimija isiku, ja kui talt nüüd nõutakse varga kirjeldust, siis jääb see päris katkendlikuks ja ebatäpsaks. Ta ainult nägi meest, kuid ei vaadanud teda. Tema nägemisvõime, mis puudulikult oli kohandatud mehe vaatlemisele, ei jätnud vajalikke muljeid tema mällu. Kui talt nüüd päritakse üksikasju mehest, siis ei astu tegevusse mitte enam tema mälu, vaid ettekujutusvõime. Ühes hämara mälestusega keskmisest kasvust, mustast habemest ja hallist ülikonnast segunevad mõningad üksikasjad, mis pärit mõtteühendustest või oma ettekujutustest. Alates juba esimestest silmapilkudest võib seesugune muidu tõearmastaja tunnistaja isegi seevõrt lihtsas asjas viia õigus-

mõistmise eksitusse, kuna ta oma ebatäpsa kirjeldusega juhib süüdlase jälgimise valeradadele. Kuidas kujuneks aga asi siis, küsib Locard, kui oleks tegemist sündmusega, millesse mässitud kakskümmend isikut ja millest mõne kuu pärast jutustab tunnistaja, kes sellest sündmusest kuulnud teistelt?

•Võib teha vahet mitmesuguste tunnistajate- ja seletusliikide vahel. Meie tunneme vahetat tunnistajat, kes jälgis sündmust ennast, sündmuse eellugu või selle tagajärgede teadjat, tunnistajat, kelle tunnistus sihitud tema enda vastu (süü ühestunnistamine), tunnistajat iseoma asjas (kahjusaaaja, kaebaja), tunnistajat, kelle seletus käsitab kolmandat isikut, juhuslikku ja elukutselist tunnistajat. Kõigis loeteldud olukorras leidub aga tunnistaja seletusis ühiseid põhijooni, mida peab tundma lähemalt. Siis peab olema tuttav ka ülekuulamise võtetega ja meetoditega, mille varal hinnata saadud seletuste väärtust. Nendest lähemalt vast edaspidi.

Ebakindel tõendamisviis.

M. Morrison.

Lihtsam kõigist tõendusviisidest on kahtlemata manukate kaudu. Kuigi manukate tähendus selge Kr. kp. s. mõistes, ei või seda öelda sellelaadilise tõendamise ulatuse kohta. Juurekutsumiste kaudu vajatakse tõendajaid puht admin. asjaajamisel, näit. perekonna, varanduslise seisukorra j. t. tunnistuste väljaandmisel. Üldkub. seaduse § 755. järgi võis manukaid eraõigusliku iseloomuga asjus kasutada üksi maamõõtmiste toimingutel ja piiride näitamisel, kuid meie erineme seega, et laialdaselt praktiseeritava tunnistajate juurekutsumisega on loodud isesugune ja omapärane instituut, mis kaunis ebakindel nähtus. Aastate jooksul on kujunenud nimetatud tõendamisviis hädavajaliseks ilma õigusliku aluseta.

Soovib mõni saada tunnistuse, milles oleks tähendatud, et tunnistuse tahtjal pole E. v. piirides maad pärisomanduseks ega rendil (endised väeteenijad), seda ei anna aga ükski kinnistusjaoskond ega ka teine ametikoht. Tunnistuse soovija, kes sündinud Siberis või Turkestanis, soovib tõendust abiellumisel, et ta üksik, kuna

sellekohased perekonnaseisu aktid kauguse tõttu pole kättesaadavad, või segaste aegade tõttu hävinud jne. Isegi harielikud varanduslise seisukorra või vaesuse tunnistused kuuluvad väljaandmisele ikka samade tõendajate seletusel, kuma dokumentide kaudu seda pole võimalik teha. Perekonna koosseisu tunnistuste väljaandmisel leidub veel kasutamiseks kirjalikke andmeid, vaesuse ja varanduslise seisukorra tunnistustel aga mitte.

Pol. as. kujund. määruse § 4. p. 10 järgi kuulub politsei võimkonda admin.-alal „seadustes ja määrustes ettenähtud juhtumistel tunnistuste, õienduste ja teadete väljaandmine.“ Nimetatud määrus ei võinud kirjutada ette üksikasjaliselt, kuidas see tegelikult peab sündima. Nii on tunnistuste väljaandmise tugenemine tänini jäänud lahtiseks, kuid seega lahtiseks jäänud sekelduste eest hoidmine. Kui omal ajal oldi arvamises, et maksvates seadustes ja määrustes on sellelaadiliste juhuste jaoks küllaldaselt tõenduste kasutamisevõimalusi, siis ei võidud eelda-

da, et mõni eriala kasvab või tuleb hoopis juure.

Tegelikult sünnib eelnimetatud tunnistuste väljaandmine praegusel ajal sarnaselt, et soovija pöördub jaoskonna poole sellekohase sooviavaldusega ja ise juhatab isikuid, kes valmis tõendama, et tunnistuses kindlakstehtud asjaolu vastab tõele ning vastab sellele, mida tunnistuse saaja soovib näha väljaantavas tunnistuses. Allkirjade andjatele kuulutatakse kulumud ja kaugeltki mitte kohaldatavad N. S. §§ 943., 945 ja paluja rahuldatakse. Kuid seejuures lastakse silmist, et allkirjade võtmisel tehtud hoiatused on nimetatud §§ põhjal väga vaieldavad ja nad ei eralda tunnistuse andjat enmast kaugeltki vastutusest, kui tunnistus siiski hiljem osutub sisuliselt ebaõigeks.

Nüüd, N. S. maksvusel olemisel, võiks veel vähegi tugeida temale ja vastutus lükata allkirjade andjate peale, mis aga teha siis, kui hakkab maksma uus kriminaalseadustik, mis ainult aja küsimus. Otsides viimasest kindlustust selle kohta, siis vaikivad ebaõigete tõenduste andmise kohta käivad §§ sellest täiesti ja selgusetuks jääb küsimus, kelle kanda jääb ebaõigete tunnistuste väljaandmise eest vastutuse kandmise pearaskus. Asi on seda iseärasem, et sarnased allkirjade põhjal väljaantud tunnistused on sisuliselt jäädav ja allkirjade sisulist tõelisust ei kontrolli enam ükski teine asutus.

Ei saa tunnistuste andmisel kasutada tõendajaid nimetada manukateks, sest nad pole juure kutsutud olemasolevate kuritegude või sündinud õnnetustega kaasaskäivate asjaolude kindlakstegemiseks, mis kõigil silmade ees, nii ka akti kokkuseadjal endal. Küll aga vajatakse siin tõendajaid nende asjaolude tõendamiseks, mis kaugemal ja mis võivad olla isegi asjast huvitatud isiku kaugemas minevikus. Manukatel ja tunnistajatel on kummalgi oma kindel seisukoht, mis erineb tõendajate omast. Kui manukad on faktide konstateerijad eeltoimingutes eesmärgiga, et need ei ununeks ja saaks jäädvustatud, siis tõendavad allkirjade andjad asjaolusid, mis kaugemal tõendajatest ja tõendamise momendist. Manukad pole eksperdid, küll aga viimastele teevalmistajad ja neile materjalide muretsemises kaasaaitajad, tõenduste andjad aga tõendavad vaid neile tuntud asjaolusid, kusjuures nende tegevus ei küüni kaugemale. Tõendajad võivad olla küll

kaudsed isikud, kellel paremini tuntud tõendavad asjaolud, aga nad pole seda siiski, kuna neid ei vajata kaebealuse tegevuse, eluviiside ja läbikäimiste selgitamiseks, küll aga olukorra fikseerijaks. Manukad, eksperdid ja kaudsed isikud erinevad suuresti tõendajate pealiigist, tunnistajatest, kes kutsutud tõendama kuulnud või nähtud asjaolusid. Missugusse liiki aga arvata neid, kellede tõenduste põhjal igapäev rahuldatakse jaoskondades nii paljusid, kui need pole manukad, eksperdid, kaudsed isikud ega ka tunnistajad?

Ja tõendust andvate isikute tõendamise võimaldamine ise ühes sellele omaste paljude kaasküsimustega? Kas käsitada nende kohta Kr. Kp. S. §§ 108, 109, 114, 315, 320, 343 ja 358—364 manukate kohta ettenähtud seadusi, kuna tõendajad pole manukad? Ja kui kohtu-uurijad valivad iseäraliste nimekirjade järgi kaudseid isikuid Kr. Kp. S. §§ 454—466. põhjal, kus pooltel õigus teha parandusi ja tagandada mittesoovitavaid, kus ülejäänuid valitakse tarviline arv ja nad kuulatakse üle pärast varmutamist, kas on võimalik tarvitada seda teed? Küsimusele ei saa vastata jaatavalt, kuna kaudseid isikuid tarvitatakse asjast hrvitatud isiku vastu, käesoleval juhul aga nende kasuks. Nii sama pole tõendajad ka eksperdid, kelle teadmisi võiks kasutada tõestavate asjaolude kindlakstegemiseks.

Tunnistajate tõendamiste kasutamine kõigi eeltingimustega on kahtlemata laialdasem tõendamisviis kõigist meil tuntuist. Nende valimine ja tagandamine kindlustab kõige rohkem nende väärtust. Kuid kõik need paljud kaasküsimused peavad ära langema, kuna need kuuluvad kohtute valdkonda, kus politseil pole tunnistajate varmutamise õigust.

Seega saame ainult ühe tulemuse. Igasuguste tõendajate tõenduste põhjal ettevõetud toimingud, iseäranis aga nende kasutamine väljaantavate tunnistuste juures on kaunis kõikuv ja ebakiindel. Ei või olla julge, et sarnasel viisil pääseb tunnistustesse, mis sinna ei kuulu. Säärasel viisil tõenduste tarvitamine on paisunud kaunis laialdaseks ja neid kasutatakse igasuguste admin.-toimingutes, nii riiklikes kui ka kodanikkude huvides. Maksvad seadused on jätnud küsimuse lahtiseks, nagu nad ka Kr. Kp. S. on ükskõiksed sellele, kas politseile antavad tõendused peavad olema tõelised või

mitte. Karistusseadused ei sanktsioneerid kummalgi alal ettetulevaid ebanähte. Tunnistuste väljaandjad ise, kui nad toimivad vaid antud allkirjade põhjal, pole kindlustatud sekelduste ega vastutuse vastu, kui väljaantud tunnistused peaksid sisuliselt osutama ebaõigeiks. Tunnistuste väljaandjad ei saa omalt poolt veeretada süüd allkirjade andjate peale, kuigi nende kõrval ja nende kontrollimiseks ei saadud tarvitada muid andmeid viimaste puudusel.

Ebakindel on tõendajate tõenduste kasutamine väliselt, sedasama ka oluliselt. Kui ei leitud omal ajal enam muud tõendusviisi, et tunnistuste soovijatele vastu

tulla, siis oli see hädaabinõu, mis ei tohiks püsima jääda põliselt tema praegusel kujul. Kui pole olemas seaduslikku kindlustust tõendajate vastutusele võtmiseks, siis kerkib loomulikult küsimus, miks neid üldse kasutada ja kas oleks parem neist hoopis loobuda. Missuguseks aga kujuneb siis seisukord?

Praeguse olukorra juures võivad väljaantavad tunnistused, kui nad sisuliselt osutuvad ebaõigeteks, tuua väljaandjatele vastutuse kaasvastutuse tegelikkude süüdlastega koos, sest tegelikkude tõendajate vastutusele võtmiseks puuduvad sellekohased normid.

Sündmusi provintsi kriminalisti päevaraamatust.

Virumaal omas laialdase tutvusringkonna G. S., keda igas talus meeleldi võeti vastu ja teda lihtsalt „S. Vanaks“ kutsuti. Ta oli meeleldi vastuvõetav seepärast, et juba palju aastaid rännates külast külla ja talust tallu müüdis igasuguseid aiaviljaseemneid, koduseid arstirohete, sahariini jne., ning isegi sõja-aastail, mil sarnase kauba muretsemine raskendatud, oskas rahuldavalt varustada oma tarvitajaskonda. Kuigi ta oma raskest tööst ainult ülespidamist suutis teenida, liikusid tema ilmutumisel kuuldused, nagu oleks „S. Vanal“ suured rahasummad alati kaasas. Nähtavasti pidas ta seda isegi naljaks, ja kui keegi sellest juttu tegi, naeratas ta heatahtlikult, mida mõned riikuse töendamiseks võtsid. See asjaolu ja kuuldused said „S. Vanale“ saatuslikuks.

1921. a. mailkuul teatas politseile Jõe-lehtme vallas elutsev J. S., et 30. märtsil läinud G. S. Viitna laadale seemneid müüma ning sellest ajast saadik jäänud kadunuks. Ehkki puudusid andmed, et siin kuriteoga tegemist, asusid kriminaalametnikud oma energilise juhiga eesotsas asja selgitamisele, kus piinliku hoolega võeti Viitna ümbruskonnas teadete kogumine ette. Selle tagajärjel läks korda kindlaks teha, et S. oli öö vastu 31. märtsit saanud mööda Vohnja vallas K. talus, kus oma raha oli lugenud üle, mida olnud üle 10.000 marga. Järgmisel päeval oli ta käinud ümbruskonna külades kaupa müümas ja ööbinud samas vallas T. talus.

Järgmisel päeval, s. o. 2. aprillil, nähtud teda A. mõisas, selle ümbruses ja kõige viimaks A. külas, V. talus, kust lubanud minna otse läbi metsa P. tallu, missugune tee läheb mööda S. talust, kust P. taluni 700 sammu. S. talupidaja seletas ülekuulamisel, et ta tõesti näinud S. mööda teed P. talu poole minevat, kuid P. talu elanikkude seletuse järgi pole S. üldse nende juures käinud. Järelikult jälgimise sihtkoht oli käes, ja et P. talu pidaja kogu perekonnaga on heas kuulsuses, tuli oletada, et S. kadus S. ja P. talude vahelisel 700 sammu pikkusel teel, mis läheb läbi noore männimetsa. Peale selle leidis tunnistaja, kes näinud sel teel kahtlasi veremärke, millest tuli järeldada, et siin tegemist mõrtsukatööga.

Kohe võeti kriminaalametnikkude poolt selles ümbruskonnas läbiotsimised ette, mis aga alul ei annud mingisuguseid tagajärgi. Arvates, et S. laip kuhugile lähedusse on peidetud, käsutati kokku ümbruskonnast kaitseliitlasi ja elanikke, kokku umbes 350 inimest, ning korraldati tihedas ahelikus ümbruskonna läbiotsimine. Selle tagajärjel leiti umbes 300 sammu arvatava kuriteo kohast eemal, paksu kuusetihniku alt paari kuu vanune tulease ja selle juurest kaks lusikat ning lõssilöödud sahariini-plekk-karp. Tuleasemelt tuhat leiti kolm traatkonksu ja veidi eemalt mätta alt suurem plekk-karp tühja kotiga. Tunnistajate seletustest selgus, et leitud asjad olid S. omad, kuid

seljakast oli nähtavasti tules ära põletatud, millest jäänud järel ainult kolm traatkonksu.

Kurjategijate selgitamiseks võeti kõik võimalikud abinõud tarvitusele, kuid kuritegu oli toimitud niivõrt saladuse kätte all, et mingisuguseid konkreetseid andmeid ei olnud. Ainult vähene kahtlus langes A. mõisas elutseva 17-aastase A. A. peale, kes oli kohal halva kuulsusega, kuid kohtu poolt karistamata. Et ta oma aliibi tõendas T. taluomaniku tütre ja A. sepa R. seletustega, tuli otsida kurjategijat mujalt. Kogu juurdluse andmetest paistis, et kurjategija ei võinud kaugelt olla ning selle selgitamiseks lähetati A. mõisa kriminaalametnik, kellele vastutulelik mõisavalitseja võimaldas harilikku töölise tööala ja liikumise tööliste hulgas, ilma et keegi oleks võinud aimata uues töölises kriminaalametnikku. Samases olukorras kauemat aega teotsedes, ja töölistelt mõndki kuulda saades, mida vast ülekuulamisel keegi ei sõanda rääkida, kogus tööline väärtuslikke andmeid. Töö juures puutus ta kokku ka A. A. endaga, kellelt kuulda sai, et A. on lähemas vahekorras kellegi mõisaneiuaga, kes pühen datud tema saladustesse. Noobil „uustöölisel“ oli varsti plaan valmis ja selle tagajärjel A. neiu üle võetud ning nende vahekorrad ettevaatlikult teravaks aetud. Sellest leidis temperamentne A., et truuduseta neiu ise „uustöölise“ poole üle läinud ja tema maha jätnud, mispärast ta peksis neiukese läbi. See tekitas neiuis viha ja kättemaksuviha oma endise kavaleri vastu ning varsti oli „uustöölisel“ teada kõik saladused, mis A. neiu rääkinud, muu seas ka S. tapmise lugu ja röövitud rahaga pummeldamised. Nüüd pidi „uustöölise“ oma õige näo paljastama, kuid see ei kohutanud energilist neiu ja ta oli valmis kohtu ees sedasama tunnistama. Vahepeal oli aga A. aivanud, et ta neiuaga oli halvasti talitanud ning kadus silmapäinilt. Kõigi nende teadete kogumiste ja juurdluse toimetuse peale kulus aga üle aasta ning andmed A. süüteo kohta selgusid alles 1922. a. juulikuus.

Selgus, et A-le oli S. tapmise ja röövimise juures abiks olnud A. mõisa sepp V. R., kes alud A. aliibi tõendas ning pärast A. põgenemist R-i tabama minnes

selgus, et ka tema on kadunud. Abiks-kutsutud kriminaalametnikkudega põgenikke otsides, said ametnikud teada, et viimati nähtud R-i T. talu ligidal metsas, missuguse talu pidaja tütar oli tema pruut ja kes alud tõendas A. aliibi. Nimetatud talu ilmudes selgus, et R. oli tõesti eelmise päeva õhtul seal käinud ja ühes oma pruudiga läinud teadmata kuhu. Peremehe jutust selgus, et R. ähvardanud ennast surmata, kui teda keegi peaks kahtlustama S. tapmises. Sellest tekkis kahtlus, kas R. oma ähvardust mitte täide ei viinud, mispärast sai T. talu ümbruskond läbi otsitud. Alles õhtul leidsid ametnikud talu lähedalt metsast R-i surmalt ja tema pruudi väheste elumärkidega.

31. juulil 1922. a. läks korda tabada ka redusolijat A. A-t Kadrina jaamas. Ülekuulamisel ei püüdnudki ta oma süütegu salata ja seletas, et tapmise pannud ta toime ettekavatsetud plaani järgi ühes R-i ja oma õemehe A. L-ga, kellel teada olnud, et S-l suurem summa raha kaasas. Võttes kaasa haamri ja tugeva rauatüki, läinud nad kolmekesi S. ja P. talude vahelisse teeääre valvama. Varsti tulnud S. talu poolt S., kelle pea haamriga puruks löödi ja laip teelt metsa kanti, kus tema saapasäärest rahakott ja seljakastist kaup ära rööviti ning omavahel jaotati. Laip oli jäetud esialgu kuuse-tihnikku, kuid hiljem viidud L. heinamaale ja maetud sinna maha. A. juhatus kätte ka metsatihniku, kuhu S. laip maetud, kuid vahepeal oli L. raiunud peenemad puud maha ja ära põletanud ning kohale annud hoopis teise ilme, mispärast ka kindlat paika ei teadnud näidata. Siiski võeti näidatud metsatukas kaevamine ette, mille tagajärjel läks korda umbes 2 jala sügavuselt maa seest üles leida laip, millel oli parempoolne oimukoht-pealuu mingisuguse nüri asjaga purustatud. Laiba leiukoht asus 260 sammu L. talust eemal. L. ennast süüdi ei tunnistanud, kuid selgunud asjaolude põhjal võeti ta ühes A-ga vahi alla. Peale S. tapmise tunnistas A. üles veel terve rea vargusi, mida ta redusolles pannud toime. Tapmise eest karistas kohus teda, kui alaealist, 12 a. sunnitööga, kuna L. süüitõenduste puudusel mõisteti õigeks.

Politsei ja vallavalitsuste kohustest maa-laatadel.

M. Lembit.

Politseiasutuste kujund. määruse § 4. p. 5 alusel (R. T. 177/178 — 25) kuulub politseile korra ja julgeoleku alalhoidmine koosolekutel, avalikkudel ettekannetel ja muudel rahvakogunemistel. Rahvakogunemised avalikkudes kohtades võivad olla juhuslikud või jälle seltskondlike kude organisatsioonide, omavalitsuste ja üksikute isikute vastutusel korraldatavad. Juhuslike kudel rahvakogunemistel, näiteks muusikal linnaparkides, peab korda ja vastutab julgeoleku eest politsei iseseisvalt, kuna organisatsioonide või üksikute isikute poolt korraldatavatel rahvakogunemistel, resp. avalikkudel ettekannetel, peavad olema määratud vastutavad korrapidajad. Kuivõrt hoolega organiseerijailt määratud korrapidajad täidavad oma ülesandeid, kuulub selle järelevalve samuti politseile. Koosolekute, avalikkude ettekannete — analoogiliselt organisatsioonidelt korraldatavate rahvakogunemiste seaduste mõiste vastavalt, pöörduvad korrapidajad politsei poole kaasabi palvega juhtudel, kui rahvahulgad ei alistu viimaste korranõuetele.

Organiseeritud rahvakogunemiste üle näeb seadus ette „teadaande ja palve süsteemid“ politseile selleks, et viimane võiks saata oma esindajaid kohale üldise korra järelevalve teostamiseks, mitte aganende rahvakogunemiste korraldajate käsutusse määramiseks, nagu politsei ülesannetest organiseeritud rahvakogunemistel mõnel pool aru saadakse. Ei peaks politsei suutma rahvakogunemiste korraldajalt määratud korrapidajatega korda jalule seada, talitab ta Heakorra ja julgeoleku seaduse § 280. juhtnõuete kohaselt. Viimasel juhul langeb juba vastutus tervikuna politseile, kuna harilikult organiseerijalt määratud korrapidajad eeskätt kannavad vastutust heakorra ja julgeoleku eest rahvakogunemistel — koosolekutel, avalikkudel ettekannetel, laatadel jne.

Laatu korraldavad linnades ja maal omavalitsused, kes saavad teatud tulu laadamaksude näol (platsirahad, hobustemaksud ja t). Mida suuremad rahvakogunemised laatadel, seda enam hangivad tulu omavalitsused. Korrapidamise suhtes linnalaatadel lasub heakorra ja julge-

oleku eest vastutus tervikuna politseil, ja seda loomulikult, sest linnades on võimalik koondada suurt politsei koosseisu laadale korrapidamisele. Seepärast pole linnalaatadel kuulda sääraseid korrarikkmisi nagu maalaatadel, kusjuures politsei on nii mõnelgi korral oma vähese koosseisu tõttu pidanud jätma ülekaalu märatsejatele. Ja seda osalt seepärast, et politsei pole õigel ajal pööranud tähelepanu maalaatade korraldajate — vallavalitsuste passiivsusele oma laadakorrapidajate määramise suhtes.

Võidakse küsida, missuguse seaduse alusel politseil on õigus nõuda vallavalitsustelt laatadele erikorrapidajate määramist? Analoogiliselt Heakorra ja julgeoleku seaduse, Avalikkude koosolekute rahvakogunemiste seaduse ja Politseiasutuste kujundamise määruse § 11. juures oleva märkuse alusel. Viimane määrus tunnustab vallapolitseid, mis tegutseb Üldkub. sead. tähendatud alustel (S. K. II k. §§ 847—849). Vallapolitseil on selle maksva seaduse alusel küllalt tähtsad ülesanded ja mõjuvad võimupiirid. Kui politseiametnikud tahavad ja oskavad vallavalitsuste esindajatega laatadel korrapidamisega kontakti ja sidet pidada, ei saaks aset leida juhud, millistel politseiametnikud on sunnitud varjule hoidma märatsejate eest. Paaril korrapidajal politseinikul pole tõesti võimalik ära hoida või lihvideerida suuremaid kakelusi maalaatadel. Ja kui see olekski mõnede kodanikkude kaasabil võimalik, siis kuhu paigutada vahistatud märatsejad? Harilikult asuvad vallaarestimajad laadaplatsidelt kaugel, löömamehed taipavad politsei jõuetust juba nende vähese arvu tõttu.

Tunnen politseikommissari, kelle taktikat maalaatadel korrapidamise suhtes võiks võtta eeskujuks. Maalaadale korrajärelevalvele sõites, pöördub komissar eeskätt vallavalitsuse esindaja poole järelepärimisega, sest telefoni teel on varemalt läbi räägitud, kuipalju mehi ja kes nimelt on määratud laadale korrapidajateks. Veel pärib komissar, kas hobune vankriga on määratud „puruväsinute“ vallamaja arestikambri sse sõidutamiseks. Esimesed sääraseid nõuded kõlavad vallavalitsustele uudisena, kuid ajajooksul

veendutakse neis ja ollakse vastutulelikud. Korrupidajad kannavad märgina valget linti varukal või mütsil, millest neid eemalt võib tunda. Komissar või tema asemik maalaadal on täieline käskudeandja. Ta toimetab kerge vaevaga valla oma meeste — korrapidajate abil iga algaja määratseja kindlasse paika, ja teised, nähes säärast jõuküllust, loobuvad tahtest laadal õiendada oma arveid. Et politsei omal jõul seda kõike suudaks teha, peaks olema palju ametnikke koos. Suurel määral ametnikkude maalaatadele korrapidajateks käsutamine pole võimalik ja on riigile kulukas, kuna heakorra ja julgeoleku alalhoid kuulub rahvakogunemiste-laatade korraldajatele-omavalitsustele, nagu ülalpool kirjeldatud, puhtseaduslikul alusel. Tuleb ette nähte, et maapoisid-laadakorrapidajad oma ülesandeid meeleldi ja hästi täidavad, tuleb isegi neid tagasi hoida, et joobnutele liiga ei teeks, sest viimased on isegi haiged.

Nüüd puudutame veel üht tähtsat vallavalitsuse ülesannet maalaatadel, tugedes konstaabel A. mõtetele „E. Politseilehe“ nr. 8. — s. a., nimelt — hobusepassidel müüjate allkirjade kinnitamisest. Ärgem unustagem muu seas, et vallavanem või tema asemik, vallavanema abi, on kohustatud täitma teatud politseilisi ülesandeid oma valla piirides (Üldkub. sead.). Hobusepasside määruse § 3. põhjal (R. T. 187/188 — 20) hobuse müügi-ostu ehk muul viisil omandamise õiguse edasiandmisel müüja allkiri tuleb tõestada politsei või vallavalitsuse poolt. Määruse alusel hobusepasse linnades annab välja politseikomissar ja peab ostu-müügi juures passidel allkirjade tõestamise juures ettekirjutatud vormil registrit. Maal aga sama määruse alusel hobusepasse annab välja vallavalitsus ja täidab kõik nõuded: tõestab allkirjad, peab vastava registri jne. Hobusepasside võltsimiste eemaldamise otstarbel on tehtud viimasel ajal politseivalitsuselt müüjate allkirjade tõestamisel vastavate registrite pidamine sunduslikuks politseile linnades ja valla-

valitsustele maal. Seepärast osutub endiselt maakonstaablite poolt laatadel hobusepassidel müüjate allkirjade tõestamine peaaegu võimatuks, sest konstaablid ei saa nõuetavat registrit pidada. Kui iga konstaabel säärast registrit hakkab pidama, eriti maalaadal, siis ei jää temal enam aega korra-järelevalveks, ja iga laada lõpul peaks ta registrit väljavõtte andma vallavalitsusele, kes on kohustatud selle oma registrisse ümber kandma. Seega tuleb kahekordne ja üleliigne töö konstaablitele, kuna registri pidamine ja maal hobuste müüjate allkirjade tõestamine lasub vallavalitsustel Hobusepasside määruse alusel. Minu arvates võib konstaabel maalaadal loobuda hobusepassidel allkirjade tõestamisest Hobusepasside määruse § 3. alusel. Kuiigi määruses on öeldud, et allkirjad tõestatakse politsei või vallavalitsuse poolt, siis pidi määruseandluse poolt ikkagi mõeldud olema territoriaalselt — politsei poolt linnades ja vallavalitsuste poolt maal — samuti nagu linnas annab passe politsei ja maal vallavalitsus. Kahe asutuse ülesandeid segada ei tohiks.

Seepärast oleks soovitatav, et vallavalitsused annaksid maalaatadel oma korrapidajaid politseile abiks ja hobusepassidel allkirjade tõestamisi oma esindajate kaudu toimetaksid. Praktiliselt oleks see vallavalitsustele kasuks — hobuste pealt laadamaksude saamise kergenduseks — sest ostu-müügi registreerimise juures saaks ühtlasi ka hobuste müüjatelt-ostjalt laadamaks sisse nõutud. Politsei ülesandeks oleks aga maalaatadel: korrarikujate eemaldamine, valvamine igasuguste hangeldajate ja vargapoiste tegevuse järele, määratsejate tabamine ja edasitoimetamine ning viimaste seaduslikkus korras vastutusele võtmine. Otstarbekohane tööjaotus politsei ja vallavalitsuste vahel maalaatadel osutub paiguti hädatarvilikuks, kuna politseiametnik ei saa võtta endale rohkem kohuseid, kui seadus temale otsekohe ära määrab.

Salakaubitsemine Lõuna-Eestis.

H. Maddison.

Salakaubitsejate tabamised Lõuna-Eestis on olnud viimasel ajal õige sagedasteks näheteks. Mitte ainult piiriäärased maaribad ei ole vallutatud Lätist sisetoodud salakaubaga, vaid selle juured ulatuvad kaugemale sisemaale, nagu Tartu, Võrru, Petseri jne. Tabamiste arvu tõus ei ole tingitud ainult piirivalve, politsei ja tolliametkonna kiiretest edusammudest oma erialal, vaid salakaubitsemine on muutunud aktiivsemaks. On loomulik, et mõlemad pooled spetsialiseeruvad oma aladel.

Salakaubitsemise iseloom. Salakaubitsemine toimub elukutseliste ja asjaarmastajate salakaubitsejate kaudu. Asjaarmastajateks nimetame neid, kes võtavad kaasa Lätist oma tarviduseks esemeid üle piiri käies, kuna elukutselised soetavad salakaubitsemisega enesele sissetulekut elu ülespidamiseks, see on nende tegevusalaks. Asjaarmastajateks osutuvad piiriäärased elanikud. Iga päev liigub piiripunkti keskmiselt 1200 kodaniku ümber üle ja peaaegu iga piirist ülekäija võtab naaberlinnast midagi kaasa.

Elukutselisteks osutuvad enamikult käsi-kaupmehed, kes liiguvad maal ringi, levitades oma kaupu kas maaelanikkudele või jälle maakauplustele. Ka on vahemeesteks kaupade kohaletoimetamisel Lätti äridele ja meie linnade ärimestele. Kaugemaid teid mööda liiguvad terved auto- ja hobusevoorid salakaubaga üle piiri. Teisel pool piiri oodatakse seni, kuni agentuurandmetel „õhk on puhas“, kust siis täie hooga sõidetakse Tõrva, Viljandi, Tartu ja mujale. Neid tabada on raske, peaaegu võimatu, sest nende organisatsioon on varustatud heade liikumisabinõudega.

Olemasolevate andmete ja kogemuste järgi võib tähendada, et salakaubitsemises ka suuresti kaasa mängivad naised, kes sageli on palju leidlikumad üksikute artiklite ja vähema hulga salakauba ületoomises kui mehed.

Salakaubitsemise hõlbustavateks asjaoludeks on: 1) Eesti-Läti piir on lahtine; 2) piirijoon on sik-sakiline, missugune asjaolu raskendab valvet; 3) kohal valvurite arv on võrdlemisi piiratud ja puudub võimalus kõigi tabamisvõimaluste

kasutamiseks (ka puuduvad kohased liikumisabinõud); 4) legitimatsioonkaartide tarvitamine, mis meil on kujunenud eriliseks soodustuseks salakaubitsejatele. Eesti-Läti piir ei kanna poliitilist ilmet, mispärast ka piiritakistused sellel puuduvad. Meil on rida isikuid, kes legitimatsioonkaartide tarvitavad selleks, et raskendada piirivalve tööd salakaubitsejate jälgimisel. Nii on nad isikutunnistustega sisse registreeritud Eestisse ja legitimatsioonkaardiga Lätisse. Seega on neil tabamise puhul alati valmis „õige“ tunnistus esitamiseks. Samuti tarvatakse, nagu praktika näitab, võõraid legitimatsioonkaartide piiripunkti ülepääsemiseks, mis seetõttu on hõlbustatud, et meil legitimatsioonkaartide väljaandmist teostab omavalitsuse asutus.

Salakaup tungib ka kaugemale sisemaale. Nii tabati hiljuti Viljandimaalt ühest kauplusest salakaupa. Piirivalvel on võimatu korraldada jälgimist sisemaal, mispärast see ülesanne lasub maapolitseiametnike õlgadel. Salakaubana toodakse nahakaupadest naiste ja meeste kingi ja kindaid; kummikaupadest palle, spordikingi jne.; riidekaupadest: siidiriidet, šalle, lipse, pitse, triiksärke, kombineesid, sukki — eriti naiste siid-sukki, valmis mantleid; mänguriistadest toodakse sisse peamiselt suupille. Peale loetelu toodakse salakaubana üle piiri veel kosmeetika-aineid, nagu puudreid, kreeme jne., ka laste mänguasju, sahariini jne. Tähtsamaks salakaubitsemise objektiks on aga eeter.

Kaupu eritella, kas nad on tõesti salakaubad või mitte, on kerge. Siin tuleb käsitleda ainult määrusi välismaalt sisseveetavate kaupade tollimärkidega varustamise kohta tolliasutuses, mis avaldatud R. T. 15 — 1926. a. Et salakaubitsemise jälgimine lasub maal politsei õlgadel, siis tuleb hoolega silmas pidada iga vähematki kauplust, kas ta ei ole tegev salakaubitsemise alal. Samuti nõuavad piinliikku kontrollimist maal liikuvad kaupmehed ja laatadel kauplejad.

Nagu teada, pole kõik kaubad varustatud tollimäärustega, vaid osa kaupu lastakse tolliasutustest läbi tollikviitungiga, need antakse sellele kaupmehele,

kes tellib kauba välismaalt. Loomulik, et siis maa väikekaupmehel, kes kauba toob suurkaupmehelt, puudub selline kvüitung. Sel juhul tuleb kauba päritolu teha kindlaks juurdusega.

Kui tahame saavutada hea töötulemuse salakaubitsemisele piiri panemises, siis peame looma hea organisatsiooni, mille peab moodustama eeskätt piirivalve, politsei ja toll. Ligi tuleb ka tõmmata riigihuvide kaitseks valvel olevaid kodanikke ja ka korralikke ärimehi, kes ei teotse salakaubitsemise alal. Eriti viimaste huvivid riivab salakaubitsemine, mispärast on loomulik, et nad oma abi ei keeldu and-

mast. Näiteks kiratsevad meil Valgas ärid, kuna samal ajal lõikavad loorbereid Läti-Valga ärimehed ja muutuvad päev-päevalt silmnähtavalt jõukamaks.

Et vältida legitimatsioonikaartide kuritahtlikku tarvitamist, võiks legitimatsioonikaarte väga hästi asendada isikutunnistustele juurelisatud erilisa, või tuleks viimasele erimärkus teha legitimatsioonikaardi olemasolust, missugune asjaolu tunduvalt kergendaks kontrollimist piirivalve töös. Siseministri määrus (1927. a. R. T. 90/91) legitimatsioonikaartide väljaandmise kohta tuleks täiendada ja muuta oludekohasemaks.

Politseikomissar A. Kurg 25 aastat politsei teenistuses.

13. juunil s.a. pühitses Kuressaare jaoskonna politseikomissar August Kurg oma 25-aastase politseiteenistuse juubelit.

Aug. Kurg sündis 9. juulil 1890. a. Vastse-Otepää vallas taluperemehe pojana.

Lõpetanud kooli astus K. teenistusse Otepää alevis asuva Tartu maak. ülema 3. jaoskonna noorema abilise kantseleisse, missugusest ajast tuleb lugeda tema politseiteenistuse algust. Hiljem teenis veel Võrus politseiasutustes ja 16. okt. 1913. a. määrati Tartu maakonna politseiavalitsuse lauaülemaks, kus teenis kuni revolutsioonini — märtsini 1917 a. Miilitsaasutuste formeerimisel määrati K. Tartu maakonna miilitsaavalitsuse raamatupidajaks, kus teenis kuni selle asutise enamlastelt ülevõtmiseni. Eesti vabariigi alul kutsuti K. 23. XI. 1918 a. Tartu maakonna miilitsaülema sekretäriks, hiljem valiti sealsamas politseiülema abiks ja 13. XII. 1923 a. määrati Järva maakonna politseiülemaks. 27. V. 1925. a. toodi K. üle Saare maakonna politseiülemaks. Politseiasutuste ümberkorraldamisel määrati ta 1. I. 1926 Lääne-Saare abiprefektiks Kuressaare ja pärast selle koha kaotamist 20. II. 1926 a. Kuressaare jaoskonna politseikomissariks, missugusel kohal K. teenib praegu.

Kaasametnikkudelt öeldi juubilarile sooje sõnu ja sooviti, et ta veel kaua püsiks politseiperes.

Saaremaa Politseiametnikkude Kogu.

Spordi alalt.

Tallinna politsei spordiringi omavahelised võistlused.

Laskmises püstitas Schütz uusi rekorde. Kuulitõukes uus politsei rekord.

Tallinna politsei spordiring korraldas 12., 17. ja 18. juun. s.a. omavahelisi katsevõistlusi laskmises ja kergejõustikus „A“ ja „B“ klassides, milledest oli suurearvuline osavõtt. Võistlused pidid näitama polsportlaste võimeid ja andma võimaluse määrata kindlaks meeskond Riia-Tallinna politseide vahelistele sportlikkudele võistlustele.

Korraldatud katsevõistlused suutsid anda kauneid tagajärgi, milledest eriti head laskur Schützi uued saavutused laskmises; Suuki kuulitõuke tulemus — 14 mtr. 36 sm., mis on uus politsei kuulitõuke rekord. 400 mtr. saavutas Villo tubli tagajärje 52,8; samuti tubli oli Neuman raskusheites — 15.99.

Laskmises saavutati järgmisi tagajärgi: A klassis vintpüssist kolmes asendis: 1) Schütz 193 punkti; 2) Siirman 93 p.; 3) Jaama 92 p. Püstolist: 1) Schütz 118 p.; 2) Tats 104 p.; 3) Ernits 98 p. Sportpüssist: 1) Schütz 131 p.; 2) Sihv 113 p.; 3) Jaama 111 p.

Schützi saavutused on kõik uued politsei rekordid. „B“ klassi tagajärjed vastavalt: 1) Juurik 114 p.; 2) Tõrva 112 p.; 3) Torneo 107 p. Püstolist: Porman 97 p.; 2) Mugra 96 p.; 3) Kross 90 p. Sportpüssist: 1) Andrejev 120 p.; 2) Ausman 120 p.; 3) Pärn 115 p. „B“ klassis lasti ainult lamades. Laskevõistlustest võttis osa üle 150 politseiametniku.

Kergejõustikus soodustas kaunis ilm hoida kõrgel sportlaste vormi ja pealtvaatajate meeleolu. Võistluste korraldus oli eeskujulik ja hea, mistõttu alad vaheldusid ruttu ja tegid võistlused nauditavaks.

Peale harilikkude võistlusalade oli kavas humoristlik jooks, mille pikkus oli 60 mtr. Stardist lasti võistlejad välja tagurpidi, siis tuli lahti riietuda ja kukerpallidega minek pasukaussideni. Pärast näopesemist ning kuivatamist ja suuga apelsini püüdmist pesukaussist, tuli ajada jalad kotti ning sel moel joosta apelsin suus finišini.

Pärast võistluste lõppu oli nähtud ette lipu üleandmise tseremonii. Oma viimasel üldkoosolekul otsustas Tallinna pol. spordiring soetada endale lipu. Nüüd jõuti nii kaugele, et nimetatud võistlustel võidi anda üle lipp sellekohase kava järgi.

Võistlejad rivistusid auhindade laua taha, millel asetseis uus kaetud lipp. Kolm daami, eesotsas pr. Sihle'ga, ulatasid ta sise- ja kohtuminister A. Anderkopile. Minister pidas kõne, milles toonitas spordi ja kehakultuuri tähtsust politseis, kui ka mujal kodumaal. Pärast kõnet minister andis lipu üle ringi esimehele prefekt V. Rotenborkile, kes pidas pikema kõne ja mainis samuti eelkõnelejale vastavalt, spordi vajadusest ja kasvamise tähtsusest politseis.

Oma kõne teises osas pöördus prefekt politsei kehakasvatuse instruktor Ed. Klumbergi poole ning andis viimasele lipu üle. Võttes lipu vastu, andis Klumberg vandetõotuse: hoida lipp sportlaskonna nimel kõrgel üle maa. Selle järele kandis Edg. Klumberg lipu saatjate saatel ja muusika helidel võistlejate eest läbi.

Võistluste tulemused: 100 mtr. A-kl.: 1) Tann 11,6; 2) Villo 10 sm. järel; 3) Pupart. 100 mtr. B-kl.: 1) Suuk 12,2; 2) Ausman, 3) Kaasik. 800 mtr., A-kl.: 1) Püss 2.05,2; 2) Laurson 2.07,5; 3) Kurm. 1500 mtr. A-kl.: 1) Püss 4.29,2; 2) Torbek 4.31,0; 3) Kurm 4.47,2. 1500 mtr. B-kl.: 1) Amor 4.47,8; 2) Neggo, 3) Kivimägi. 3000 mtr. kõik A-kl.: 1) Pupart 17.09,2; 2) Pahka 17.24,5; 3) Juurik 18.08,6. Kõrgus, A-kl.: 1) Steinberg 1,65; 2) Torbek; 3) Villo. Kõrgus B-kl.: 1) Kaup 155; 2) Ausman, 3) Kaasik. Kuul A-kl.: 1) Suuk 14,36 (uus politsei rekord); 2) Neuman 13,10; 3) Teearu 11,82. Kuul B-kl.: 1) Voitk 11,77; 2) Torbek 11,12; 3) Kukkk. Ketas A-kl. 1) Neuman 38,95; 2) Teearu 36,97; 3) Suuk 36, 61. 4×100 mtr.: 1) prefektuur 46,5; 2) prefektuur II, 48,5; 3) politseikool. Prefektuur andis ette oma teisele meeskonnale 2 mtr. ja politseikoolile 30 mtr. Võitja meeskonnas jooksid Villo, Pupart, Tann, Luik.

Võistluste teisel päeval ilmnisid järgmised tagajärjed:

Raskusheide: A.-kl. 1) Neuman 15,99; 2) Teearu 15,90; 3) Suuk 13,88. Kaugus: A.-kl. 1) Pupart 6,29; 2) Steinberg 5,64; 3) Torbek 5,59. 3000 mtr. A.-kl. 1) Laurson 9,30,2; 2) Püss 9,43,8; 3) Kurm 10,01,4. B.-kl. 1) Amor 10,39,6; 2) Pahka; 3) Negro. 400 mtr. A.-kl. 1) Villo 52,8; 2) Pupart 54,1; 3) Luik 56,0. Kaugus B.-kl. 1) Ausman 5,80; 2) Kaasik 5,70; 3) Laupman 5,69. Granaadiheide A.-kl. 1) Neuman

53,95; 2) Suuk 53,90; 3) Kink 53,55. Granaadiheide B.-kl. 1) Ausman 53,16; 2) Soll; 3) Torbek. Teatejooks: 800+400+200+100 mtr. 1) prefektuur (Torbek, Villo, Pupart, Tann) ajaga 3,38,8; 2) politseikool. Viimane sai ette esimeselt meeskonnalt 40 mtr. Kõiveeos võitis prefektuur politseikooli 2:0.

Kohtadele tulnud sportlasile jagas minister A. Anderkopp välja auhindu.

R. K.

3-ndad Tallinna-Riia politsei võistlused kergejõustikus, laskmises ja raskustõstmises.

Kuulitõukes uus politsei ja Eesti rekord. Säär püstitas 3 km. käigus uue politsei rekordi.

27. juunil s. a. saabus Riia politsei esindusmeeskond, et jõudu katsuda Tallinna politseiga kergejõustikus, laskmises ja raskustõstmises.

Külaliste vastuvõtuks olid ilmunud jaama prefekt V. Rotenbork, abiprefekt V. Sihle, politseikooli direktor E. Mets, politsei kehakasvatuse instruktor Edg. Klumberg ja teisi. Kohal olid ka Tallinna politsei spordiringi orkester ja aukompanii.

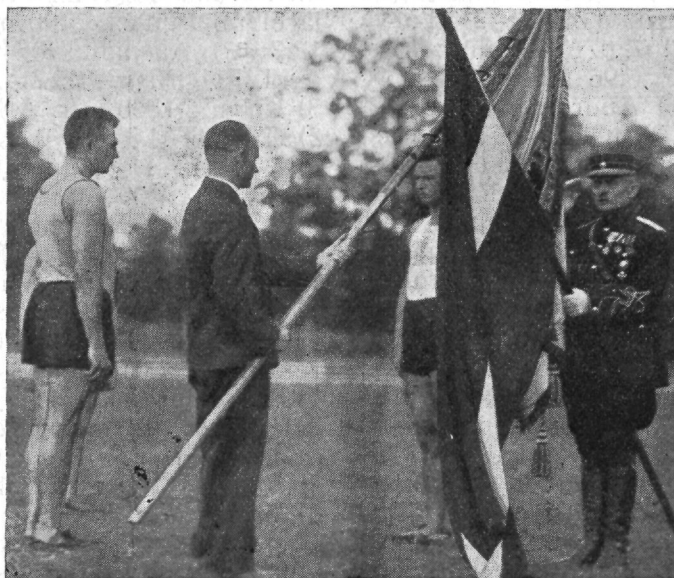
Pärast südamlikke tervitussõnu rivitusid Tallinna ja Riia meeskonnad ühi-

seks kompaniiks ning sammuti läbi linna politseikooli.

28. juunil kell 5 p. l. marssisid Tallinna ja Riia politsei sportlased staadionile.

Mõni minut enne pool kuut saabus staadionile riigivanema esindaja kaitseminister Köster.

Kohe järgnes võistluste avamine. Võistlejaid tervitas prefekt V. Rotenbork ja avasõna ütles kaitseminister Köster, tähendades, et kolmel korral on astunud kokku sõprusvõistluseks Tallinna ja Riia politsei, näidates oma võimeid ja füüsilist arengut. Iga kohtamine on aga sündmus, mis viib lähemale teineteisele. Spordis ei pea ka allajäämine rikkuma teineteise

Vandetõotuse andmine.

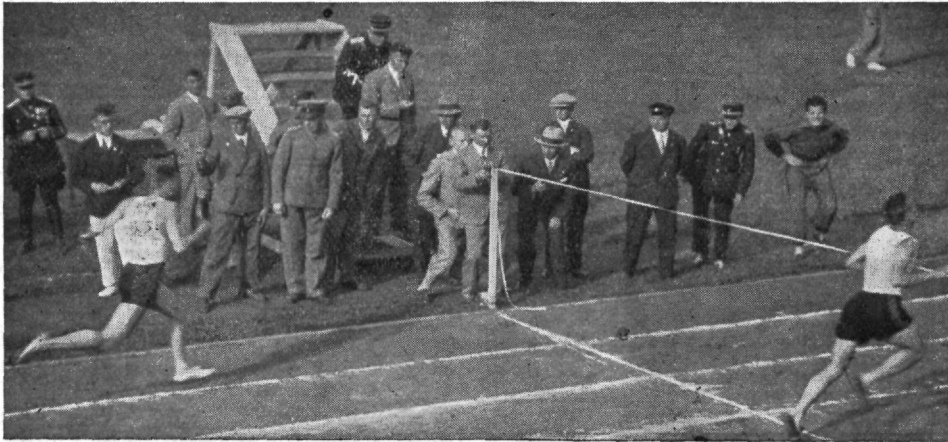
meeleolu. Järgneb Eesti ja Läti hümn. Seejärel annavad ristamisi langetatud lippude juures töötuse Tallinna poolt Edg. Klumberg ja Riia poolt komissar Urdevicz, võistelda ausalt ja rahvusvahelistele määrustele vastavalt.

Senisel kahel kohtamisel — 1927. a. Tallinnas ja 1928. a. Riias — tuli võitjaks Tallinna. Seekord ennustati võitjaks Riia, kuna külalismeeskonnas võistlesid hiljuti peetud kolmik-maavõistluste kan-

Raskustõstmises tuli kolme tõstega (rebimine, surumine ja tõuge kahe käega) raskekaalus esimeseks Neuman (T.) ja samas kaalus riialane teiseks; kuma poolraskekaalus saavutas riialane Arinsh esimese ja Teearu (T.) teise koha.

1500 mtr. jooksu vedasid vaheldumisi tallinlased Soonberg ja Püss, kuid viimasel ringil pressis riialane Martinfelds tugeva spurdiga ette ja võitis jooksu.

Palju nalja sünnitas publikule vahe-

100 meetri finiš.

gelased — Kivits, Rudzitis, Jurgis, Dimze j. t.

Algasid võistlused. 100 m. jooks oli kindel riialaste saak. Esimeseks tuli Kivits ajaga 11,0 sek., teiseks Rudzitis, kolmandaks Tann ja neljandaks Villo.

Kuulitõuge tõi üllatuse. Rozenberg (R) ja Dimze (R.) tõukasid 14 mtr. piiridesse, kuna loodetav võitja Suuk (Tallinna) tõukas alul vaevalt üle 12 meetri. Viimase tõuke tegi Suuk üllatavalt hästi — 14 meetr. 62 sm., seega parem Eesti rekordist (14,47 m.) ja loomulikult parem politsei rekordist. Suugi saavutise juures oli terve leegion kohtunikke koos. Kontrolliti metraaži, sihiti ja mõõdeti enam kui see tavaliselt moes.

Vahepeal alanud 3 km. käik vormis ja rakmeis tõi Tallinnale kaksikvõidu Sääre ja Pahka näol. Sääre tagajärg on uus politsei rekord. Alul püüdis küll riialane Čerps kentsakalt ja hõljuvalt Säärel kannul püsida, kuid ei suutnud siiski Sääre tempole panna vastu ja lahkus rajalt.

Kõrgushüppes saavutasid riialased paremuse, jättes Steinbergi kolmandaks.

palana humoristlik jooks. Mehed olid stardis selili. Paugu peale kargasid nad üles, jooksid mõne meetri, riietusid lahti, sõitsid puujalgratastel, hüppasid meditsiinipall jalge vahel, ajasid kükakil olles palli peaga ees, siis mõni samm kottides, haarates suuga niidi otsas rippuvaid õunu joosti finiši.

Teatejooksu 4×100 mtr. tagajärjest ütlesid juba lätlaste nimed: Rudzitis, Oja, Dimze, Kivits. Nende aeg oli 45,1, ja olid umbes 10 meetri võrra tallinlastest ees.

Ka kettaheites olid lätlased ülekaalus. Rozenbergs ja Dimze jaotasid oma vahel esimese ja teise koha, jättes Neumanile kolmanda saavutise.

Esimesel päeval sai Riia 31 punkti Tallinna 21 punkti vastu.

29. juunil kell 8 hommikul algas Tondi lasketiirus laskevõistlus. Võistlus oli kõigiti pinev jõukatsumine. Olid ju mõlemad meeskonnad selleks tublisti ette valmistunud. Laskmises vintpüssist 200 meetri pealt, kolmest asendist normaalmärklehte à 5 lasku, saavutas tallinlane Schütz parima tagajärje, olles vaid ühe

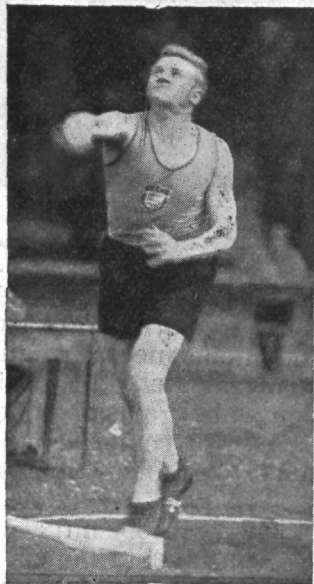
punktiga riialastest ees. Grupis laskmises vintpüssist saavutas jällegi Tallinna meeskond esimese koha kolmepunktilises ülekaalus riialastest.

Püstolist laskmises 25 meetri pealt normaal-märklehte, püsti käelt 15 lasku, andis Siirmani ja Sihvi arvel meile kaks esimest kohta, kuna riialane pidi leppima kolmanda kohaga.

Sportpüssist laskmises saavutasid individuaalselt riialased kaks esimest kohta, sest tallinlane oli nõus võtma vastu kolmanda koha.

Grupis laskmise võitis Riia meeskond 473 punktiga Tallinna 466 punkti vastu.

Kell 11 peeti ümber linna teatejooks 10 × 500 mtr. Jooksu võitis Tallinna politsei esindusmeeskond ajaga 11 min. 22,5

Konstaabel J. Suuk püstitab kuulitõukes Eesti rekordi.

sek. Riialased jäid maha umbes paarisaja meetri võrra. Juba esimene Tallinna meeskonna jooksja Villo jõudis riialasest Ojast 15 meetrit ette. Järgmine riialane — Dimze vähendas vahemaa 5 meetrile, kuid edasi püsis Tallinna ees kindlasti ja vahemaa suurenes iga vahetusega. Tallinna politsei ankrumees ja spordi veteraan Tann läbistas juba finišlindi, kui Riia Kivits jõudis alles „Kalevi“ väravasse.

Vaatamata vihmale, oli kell 3 p.l. kergejõustiku järg Kadrioru staadionil.

Võistlus algas raskusheitega, milles Neuman (Tall.) tuli esimeseks, tallinlase Teearu tagajärjest peaaegu punkti võrra ees olles.

Kaugushüppes hooga jaotasid riialased esimese ja teise koha, surudes tallinlase Lilienfeldi kolmandaks. Granaadiheites olid kohal vaid kaks meest, kelle võimed küünisid 60 meetri peale. Ka siin domineeris odaheitja ja hea granaadiheitja Jurgis kuulitõukaja Suuki ees.

400 mtr. oli tugev jõukatsumine kahe riialase ja tallinlase Villo vahel. Viimane kaotas jooksu ajaga 53,2 sek.

Kõiveos sai publik näha kompaktsed Riia sportlasi, kellede kõrval meie Neuman ja Teearu jäid varju. Kuid siiski suutsid Tallinna sportlased pealtvaatajate metsiku kisa (kaasergutamisel) ühe võidu kahe vastu saada.

Takistusjooks 4×1 ring valmistas pealtvaatajatele suurt rõõmu, seda vähem aga võistlejatele. Joosti ringteel läbi nelja takistuse: esmalt tuli üle seina ronida, siis hüpata läbi tünni, ronida pingi ait läbi ning siis tuli neljakäpukil roomata veel presendi alt läbi, joosta finiši ja anda teatepulk järgmisele jooksjale. Ka selle jooksu võitsid riialased ajaga 5.07.

Punkte sooritas kahel päeval kokku Tallinna 53 ja Riia 71, millega Riia võitis esmakordselt Tallinna.

Võistluste korraldus oli eeskujulik ja hea, nii korraldajate kui ka kohtunikkude kolleegiumi solidaarse kompetentsuse poolest, mistõttu alad vaheldusid ruttu.

Tagajärjed: Kõrgushüpe: 1) Dimze (R.) 1.75; 2) Jurgis (R.) 1.70; 3) Steinberg (T.) 1.65.

Raskustõstmine: Raskekaalus: 1) Neuman (T.) 285 kg.; 2) Kavals (R.) 242,5 kg. Poolraskekaalus: 1) Arins (R.) 265 kg.; 2) Teearu (T.) 245 kg.

3000 mtr. käik vormis ja rakmeis: 1) Säär (T.) 16.50,3 (uus politsei rekord); 2) Pahka (T.) 17.14,3 sek; 3) Meimers (Riia.)

Kettaheide: 1) Rosenbergs 40.34 (R.); 2) Dimze (R.) 39.79; 3) Neuman 38.70.

1500 mtr. jooks: 1) Martinfelds (R.) 4.15,8; 2) Soonberg (T.) 4.18,8; 3) Püss (T.) 4.19,2.

Humoristiline jooks 1) Margus; 2) Kaup; 3) Laupman; 4) Meltsov; 5) Kurm. Vintpüssist laskmine: 1) Schütz (T.)

117 punkti; 2) Šponbergs (R.) 116 p.; 3) Jansons (R.) 109 p. Grupis laskmises: 1) Tallinn 420 p. (Schütz, Siirman, Mugra, Freudenstein) 2) Riia — 417 punkti. Laskmine püstolist (indiv.): 1) Siirman (T.) 134 p.; 2) Sihv (T.) 119 p.; 3) Jansons (R.) 107 p. Sportpüssist: (ind.) Berzins (R.) 124 punkti; 2) Jansons (R.) 123 p.; 3) Hütt (T.) 123 punkti. Grupis laskmises: 1) Riia 473 punkti (Šponbergs, Tukumietis, Jansons, Berzins); 2) Tallinna 466 punkti.

Pärast võistluste lõppu oli auhindade jagamine, mida toimis kohtu- ja siseministri abi E. Kübarsepp, kes oma kõnes toonitas üksikuid edusamme nii sportlises

edenemises kui ka kahe naaberriigi pealinna politseide sõpruse tihenemises ning tänas kõiki nende ilusate tulemuste puhul. Selle järele panid daamid ministri abile, kohtunikkudele ja sportlastele roose rinda, mis väga üleva meeleolu jättis.

Lõpusõna ütles Tallinna politsei spordiringi esimees prefekt V. Rotenbork, kes tänas kõiki võistluste kordamineku eest. Ta avaldas lootust, et tuleval aastal Riias võistlused veel rohkem loovad sidemeid ja, et eestlased riigivanema poolt annetatud auhinna, mis tänavu riialased võitsid, jälle Tallinna tooksid. Naaberriigi politsei-sportlastele hüüti kolmekordne „elagu“.

R. K.

Ametlik osa.

Lääne-Saare prefekti ringkiri 19. maist s. a. nr. 113, kõigile politseikomisaridele ja abikomissaridele Lääne-Saare prefektuuris.

Üks komissaridest palus juhtnöore, kuidas anda käik süüdlaste karistamiseks teedeministri poolt 26. IV. 29. a. nr. 3911 all antud „Jõuvankrite seaduse elluviimise määruste“ (R. T. nr. 45—29. a.), ning 13. VII. 29. a. nr. 1294 all „Teede tarvitamise ja liikumisvahendite määruse“ (R. T. nr. 59 — 29. a.) rikkumise eest, silmas pidades, et Lääne ja Saare maakondades puuduvad omavalitsuse sundmäärused autode ja teiste sõidukite liikumise kohta. Küsimuse lähemal vaatlemisel selgub: Ministeriumidel ja maavalitsustel on seaduses ettenähtud jultumistel õigus määrusi välja anda, mis on kohuslikud või sunduslikud nende piirkondadesse kuuluvatele kodanikkudele ja millele täitmata jätmise eest karistatakse. Jõuvankrite seaduse § 17, samuti Maanteede seaduse § 55 annavad teedeministrile õiguse määrusi anda ning need määrused on antud selle alusel. Alul tähendatud teedeministeriumi määrused on kohuslikud, ning sellega on need sundmäärused. Need määrused on antud autode ja teiste sõiduka veoriistade liikumise kohta, missuguste karistamine on ette nähtud Admin. karistuse seaduse § 1-se. Viimane seadus on antud järgmistel motiividel: (väljavõtte Valitsuse seletuskirjast seaduse juure) „Kuid tegelikult ei olnud tähendatud karistamiskorra maksmapanemise põhjuseks miskisugused iseäralised olud,

vaid tahtmine sarnase korra sisseseadmisega esiteks tunduvalt kergendades kohtutel lasuvat koormat ja teiseks kiirendada teatavate süütegude asjade arutamist, milles iseäranis tähtis, et karistus järgneks võimalikult kohe pärast nende kordasaatmist. Kui vaadelda neid süütegusid, mille eest tähendatud seaduse alusel karistus võib ka administratiiv-korras määrata, siis näeme, et nad kõik on sarnase iseloomuga, et nende karistamine ainult kohtuteel võib kõiki neid tagajärgi kättesaamatuks teha, mis siin karistamisega kätte saada tahetakse. Kõik on nad ainult üleastumised, sellejuures kergesti kindlakstehtavad; kõik on nad sihitud heakorra ja julgeoleku vastu ning massiliselt ettetulevad, mille põhjuseks peasjalikult hooletus, loidus, ulakus jne., mis pärast siin ka karistamise peasihiks on kodanikkude distsiplineerimine, kodanikkude kasvatamine, heakorra ja julgeoleku nõuetele vastavalt.“

Mõnelt poolt avaldatud arvamine, et admin.-karistuste seadus käib ainult omavalitsuste sundmääruste kohta, mida väljendavat sõna „sundmäärus“ ja selle seaduse § 9. Need väited ei vääri tähelepanu. Administratiiv-karist. seaduse andmise ajal oli juba ministeriumidel ja omavalitsustel õigus määrusi välja anda, mis kodanikkudele kohustavad. Kui seaduseandja oleks tahtnud seda seadust anda ainult omavalitsuste määruste kohta, siis oleks see ka seaduses selgelt väljendatud. Sõna „sundmäärus“ on praegusel kujul keelelise arenemise vili, mis kaldu-

vust näitab veelgi lühenemise poole, mida juba selgesti näha Jõuvankrite seaduse § 17 II lõikes. Kui tõlgitseda sõna „sundmäärus“ tähe järele, siis ei saaks ka omavalitsuse poolt Jõuvankrite seaduse § 17 põhjal liikumise asjas väljaantavate määruste rikkumise eest politseilises korras karistada; samuti ei võiks karistada riigi alul antud määruste rikkumise eest, sest keeleline väljendus oli siis teine „sunduslik“, „kohuslik“ jne., missuguse asja kõne alla võtmiseks pole alust. Administratiiv-karistuste seaduse § 9 ei puutu üldse karistuse ossa, vaid reguleerib sissetulnud trahviraha, mis selgemalt väljendatud seaduse motiivides.

„Sissenõutud trahv peaks minema maksvas seaduses ettenähtud seadustest üleastumiste eest riigile, kuna sundmääruste rikkumise asjus vastavale omavalitsusele, kelle ülesandeks heakorra eest hoolitsemine.“

Ülaltähendatud asjaolusid silmas pidades, leian, et politseil tuleb neis asjus talitada R. T. nr. 183-184 — 1925. a. avaldatud Mõnede sead. ja sundmääruste rikkumise eest määratavate admin.-karistuste seaduse järele.

J. Kokla, prefekt.

Kohtu- ja siseministri käsukirjaga 16. juunist s. a. nr. 99

on poliitilise politsei II järgu vanem assistent Elmar Varts nimetatud I järgu vanemaks assistendiks, arvates 1. juulist s. a.

Poliitilise politsei agent Adolf Graf on nimetatud poliitilise politsei II järgu assistendiks, arvates 1. juulist s. a.

Politseikooli abikomissar Eduard Raig on nimetatud Tartu linna I. jaoskonna politsei-abikomissariks, arvates 15. juunist s. a.

Käsukirjaga 25. juunist s. a. nr. 101

on vabastatud ametist politseivalitsuse assistent tuletõrje alal Eugen Brett

oma palvel, arvates 1. juulist 1930. a., tema nimetamise puhul Tallinna Linna Tuletõrje Komando abiülemaks.

Politseivalitsuse direktori käsukirjaga 14. juunist s. a. nr. 7

on Viru-Järva abiprefektuuri konstaabel Valter Kasik, kes surnud 3. juunil s. a., kustutatud koosseisust samast päevast arvates.

Võru jaoskonna politseikomissari asjaajaja Eduard Zirkel on vabastatud ametist oma palvel, arvates 12. juunist s. a.

Võru-Petseri prefektuuri asjaajaja Richard Anton on määratud Võru jaoskonna politseikomissari asjaajajaks, arvates 12. juunist.

Viljandi kriminaalpolitsei vanem agent Osvald Tagamets on ümber paigutatud oma palvel Narva kriminaalpolitsei koosseisu, arvates 1. juulist s. a.

Politseivalitsuse direktori käsukiri 26. juunist s. a.

Kohtu- ja siseministri resolutsiooniga 19. juunist s. a. on määratud rahalist autasu: Viljandi linna aadresslaua kantseleiametnikule M. Parikule 30 kr. ja Soosaare raiooni konstaablile Viljandi-maal A. Saarsenile 50 kr. hoolsa töö eest tagaotsitavate nimekirjas olevate isikute leidmisel.

Tallinna-Harju prefektuuri konstaabel Villihard Kits on paigutatud ümber oma palvel Tartu-Valga prefektuuri koosseisu, arvates 1. juulist s. a.

Lääne-Saare prefektuuri konstaabel Jaan Sammet on paigutatud ümber oma palvel Viru-Järva prefektuuri koosseisu, arvates 1. juulist s. a.

Raudteepolitsei konstaabel Karl Rander on paigutatud ümber oma palvel Viru-Järva abiprefektuuri koosseisu, arvates 15. juunist s. a.

Tartu-Valga prefektuuri konstaabel Ludvig Soonberg on komandeeritud politseikooli juure, arvates 16. juunist s. a.

Küsimusi ja kostmisi.

H. V. Küsimus. Mis teha hulkuva koduloomaga, keda oksjonil ei läinud korda müüa ostjate puudusel? (Tuli hulkuv koduloom — lammas. Talumees võttis

lamba enda juure hoivale. Kahe nädala pärast ei soovinud ta looma enam toita ja nõudis tema müümist.)

Vastus. Mis teha hulkuva kodu-

loomaga, selle kohta puuduvad maksvas seaduses otsesed eeskirjad.

Venemaal oli seaduste kogu X lõike 1. jao § 539. juures eriline lisa hulkuvate koduloomade kohta — tervelt 12 paragrahvi, kuid see seadus ei ole meil maksev.

Maksvas eraseaduses on hulkuvate või õigemini — ärajoosnud või eksinud koduloomade kohta ainuke § 720, mis keelab nende peale kui peremeheta varanduse peale vaadata.

Kuna aga tegelik elu selle küsimuse lahendamist nõuab, siis võiks vast leiu eeskirjade järgi selles asjas käia (eraseduse § 733 ja järgm.), mis räägivad kaotatud asjadest, kuna juriidilise asjamõiste alla ka loomad käivad.

Nende eeskirjade järgi tuleb leiust teatada politseile 3 nädala jooksul ja kui leitud asja iseloom on niisugune, et selle väärtus kauema hoidmise tõttu väheneb, siis peab politsei selle asja kohe enampak-

kumisel maha müüma ja saadud raha hoidma omaniku kasuks. Omaniku ilmutamisel antakse talle leitud asi või pärast selle mahamüümist — asja eest saadud raha üle, maha arvates alalhoidmise- ja kuulutusekulud, pidades kinni või nõudes sisse leidjale kuuluva leiutasu. Viimase suuruse kohta mittekokkuleppimisel kaotaja ja leidja vahel, määratakse see kohtu poolt, kuid mitte üle ühe kolmandiku ülejäägist peale eelpool tähendatud kulude mahaarvamist asja väärtusest.

Kui leitud asja omanik ei ilmu enam-pakkumise kuulutuses või seaduses ettenähtud tähtaaja jooksul (seaduse järgi ettenähtud tähtaeg on 1 aasta 6 kuud ja 3 päeva, Tallinnas, Haapsalus ja Rakveres aga 366 päeva), siis läheb Eestimaal leitud asi leidja omandusse, kes ka kõik kulud kannab, kuna Liivimaal leidja saab ikka ainult ühe kolmandiku, kaks kolmandikku antakse üle heategevaks otstarbeks.

Välismailt.

Kurjategijate rahvusvaheline salakeel selgitatud.

Hiljuti leiti Pariisis ühe murdvarga juurest salakirjaga täidetud märkmik. Pariisi kriminaalpolitsei kutsus endale abiks shiffri-eriteadlase ülikooli õppejõu ja varsti suudetigi lahendada raamatu sisu, see oli kurjategijate rahvusvaheline erikeel, omamoodi esperanto. Prantslased avaldasid selle raamatu trükkis, varustasid ta täpsa prantsuskeelse tõlkega ja saadavad ühe eksemplari kasutada iga riigi kriminaalpolitseile.

Armastus ja kohusetunne!

Ühes Hispaania linnakeses laulatati kirikus korrakaheks paari (katoliku kirikus on mitu altarit, mille ees võib pidada ühel ja samal ajal mitut kiriklikku talitust). Üheks peigmeheks osutus noor politsei konstaabel. Preester oli jõudmas juba silmapilguni, mil ta mehe käest hakkas küsima tema „ja“-sõna. Põlvitaja politseinik lõi nüüd silmad hetkeks üles ja nägi vastasoleva pühapildi klaasi peegelduses, kuidas teise altari ees palvetajate hulgas keegi pistis teisele käe tasku ja sealt tõmbas välja rahakoti. Kiire otsustamisvõimega politseinik oli järgmisel hetkel varga kõrval, andis ta kindla järele-

valve alla ja alles siis ilmus uuesti pruudi kõrvale ning katkestatud laulatusetalitus viidi lõpule.

Papua-néeger politseinikuks.

Inglise päevaleht „Manchester Guardian“ jutustab lõbusa loo sellest, kuidas üks Papua neegrist politseinik täpsalt täitis ülemuse ettekirjutuse. Viimases oli kõvasti keelatud valejuttude ja rahvast hirmutavate teadete levitamine.

Kõnealolev neeger-politseinik astus pühapäeva hommikul vabal tunnil kirikusse. Ta oli lõpetanud alles hiljuti politseikursuse ning päris nauding oli tal tunda mustanahaliste iluduste tuliseid pilke oma uuel mundril. Järsku tõstis noor korraldaja pead ja jäi teraselt kuulutama misjonäri jutlust. Ning mõne hetke pärast olid unustatud tüdrukute armatsevad pilgud ja politseinik tõttas kiirel sammul „jaoskonda“ ning kandis oma valgele ülemusele ette, kui hirmsasti misjonär ähvardanud. Ta oli öelnud: „Kui te ei hakka käima korralikult kirikus, siis põletab teid kord põrgu hävitav tuli!“

Kirjavastusi.

M. L. „Politseiametnikkude riidetega varustamisest“ ei lähe.

Väljaandja: **Kohtu- ja siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.**

Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- Laur, Liisa Peetri tütar, välja antud Vohnja vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 291.
- Goldbach, Peeter Juhani poeg, välja antud Vohnja vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 1462.
- Ahlberg, Alma Voldemari tütar, välja antud Vohnja vallavalitsuselt 18. 11. 24 a. nr. 148.
- Sai, Richard Hendriku poeg, välja antud Vaabina vallavalitsuselt 13. 2. 20 a. nr. 358.
- Iro, Alviine Jüri tütar, välja antud Jõhvi vallavalitsuselt 1. 12. 19 a. nr. 258. (44033)
- Saatmann, Eduard Joosepi poeg, välja antud Jõhvi vallavalitsuselt 19. 9. 27 a. nr. 149. (44034)
- Püks, Hans Mardi poeg, välja antud Aaspere vallavalitsuselt 10. 12. 19 a. nr. 641.
- Marlof, Aleksander Augusti poeg, välja antud Kabala vallavalitsuselt 20. 8. 27 a. nr. 163.
- Tiidrus, Elmar-Herbert Eduardi poeg, välja antud Pada vallavalitsuselt 24. 10. 28 a. nr. 74.
- Kaasik, Leontiine, välja antud Nehatu vallavalitsuselt 4. 7. 22 a. nr. 1494. (44035)
- Kruuberg, Johannes Kristjani poeg, välja antud Nehatu vallavalitsuselt 17. 9. 20 a. nr. 1133. (44036)
- Lillebron, Jakob Johannese poeg, välja antud Aaspere vallavalitsuselt 11. 1. 21 a. nr. 1799.
- Muuser, Priidik Johani poeg, välja antud Sõmeru vallavalitsuselt 2. 12. 19 a. nr. 78.
- Pello, Amalie Juhani tütar, välja antud Aaspere vallavalitsuselt 17. 10. 22 a. nr. 2107.
- Sakk, Elisabeth Joosepi tütar, välja antud Aaspere vallavalitsuselt 1. 3. 20 a. nr. 1424.
- Küttis, Jüri Mardi poeg, välja antud Jõhvi vallavalitsuselt 20. 1. 25 a. nr. 35/177173.
- Ehvert, Karl, välja antud Vao vallavalitsuselt 8. 7. 20 a. nr. 1148.
- Tambur, Elmar Anna poeg, välja antud Kilingi vallavalitsuselt 13. 11. 28 a. nr. 94.
- Negolts, Bernhard Mardi poeg, välja antud Nehatu vallavalitsuselt 23. 9. 24 a. nr. 462. (44052)
- Koort, Johannes Joosepi poeg, välja antud Sõmeru vallavalitsuselt 15. 5. 25 a. nr. 606.
- Riis, Sofie Jüri tütar, välja antud Küti vallavalitsuselt 23. 12. 24 a. nr. 526.
- Orn, Aleksander Mihkli poeg, välja antud Küti vallavalitsuselt 28. 12. 19 a. nr. 774.
- Erik, Anna Jaani tütar, välja antud Vihula vallavalitsuselt 13. 11. 24 a. nr. 257.
- Ader, August Kusta poeg, välja antud Kõlleste vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 320.
- Maala, Aliide Ado tütar, välja antud Kär-gula vallavalitsuselt 11. 12. 19 a. nr. 89.
- Kartus, Linda Mardi tütar, välja antud Puurmani vallavalitsuselt 11. 1. 27 a. nr. 2.
- Bärjer, Jaan Hansu poeg, välja antud Undla vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 810.
- Sprenk, Marie Kadri tütar, välja antud Tsooru vallavalitsuselt 15. 9. 26 a. nr. 341.
- Hallap, Hugo Adami poeg, välja antud Erastvere vallavalitsuselt 18. 10. 21 a. nr. 1119.
- Lukas, Johan Mihkli poeg, välja antud Kehtna vallavalitsuselt 28. 5. 26 a. nr. 48. (44049)
- Saareke, Theodor Johannese poeg, välja antud Narva linna 1. jaoskonna politseikomissarilt 29. 11. 27 a. nr. 967.
- Erik, Jüri Jaani poeg, välja antud Kabala vallavalitsuselt 20. 2. 26 a. nr. 27.
- Truberg, Amalie Mihkli tütar, välja antud Rakvere vallavalitsuselt 11. 12. 19 a. nr. 206.
- Pork, Marie Antoni tütar, välja antud Kuremaa vallavalitsuselt 19. 12. 19 a. nr. 91. (44051)
- Nugis, Johannes Otto poeg, välja antud Pajusi vallavalitsuselt 22. 5. 20 a. nr. 919.
- Leht, Hans Alberti poeg, välja antud Pajusi vallavalitsuselt 19. 10. 27 a.
- Veedler, Liine Ado tütar.
- Soo, Johan Jüri poeg, välja antud Jõgeva vallavalitsuselt 20. 12. 19 a. nr. 508.
- Ein, Emilie Jüri tütar, välja antud Vaimastvere vallavalitsuselt 27. 2. 23 a. nr. 21.

- S a n d t, Eduard Kusta poeg, välja antud Tsooru vallavalitsuselt 18. 1. 22 a. nr. 982.
- P ä l s i n g, Anna Anna tütar, välja antud Lustivere vallavalitsuselt 31. 12. 19 a. nr. 299. (44059)
- Š n u r o v, Aleksander Mihaili poeg, välja antud Vasknarva vallavalitsuselt 28. 8. 25 a. nr. 745/209286.
- P e t e r s o n, Friedrich Aleksandri poeg, välja antud Tsooru vallavalitsuselt 20. 12. 19 a. nr. 316.
- P e t e r s o n, Anna Karli tütar, välja antud Tsooru vallavalitsuselt 20. 12. 19 a. nr. 317.
- P e e d o, Gerda Mihkli tütar.
- L a n g, Elviine, välja antud Elistvere vallavalitsuselt 13. 12. 30 a. nr. 163.
- K a t t a i, Vassili Sergei poeg, välja antud Meremäe vallavalitsuselt.
- H u r t, August Andruse poeg, välja antud Põlgaste vallavalitsuselt 19. 8. 27 a. nr. 227.
- S i m b e r g, Johan Jaani poeg, välja antud Kaagjärve vallavalitsuselt 6. 12. 19 a. nr. 398.
- L u u k a s, Johannes Johani poeg, välja antud Valga jaoskonna politseikomissariilt 12. 9. 27 a. nr. 709.
- A s u (nüüd Karro), Alma Jaagu tütar, välja antud Kärstna vallavalitsuselt 8. 9. 20 a. nr. 374.
- J o h a n s o n, Jakob Jaani poeg, välja antud Laanemetsa vallavalitsuselt 10. 12. 19 a. nr. 457.
- S i k k, Raissa-Rosalie Avaky-Värdi tütar, välja antud Laanemetsa vallavalitsuselt 27. 1. 25 a. nr. 145.
- Z i m m e r m a n n, Jaan Adami poeg, välja antud Keeni vallavalitsuselt 9. 9. 23 a. nr. 40.
- M ö l d e r - V e s k e, Elisabeth Karoline tütar, välja antud Laanemetsa vallavalitsuselt 14. 3. 20 a. nr. 634.
- K r a l l, Liisa Karli tütar, välja antud Sangaste vallavalitsuselt 31. 1. 20 a. nr. 1435.
- M e h i n e, Jaan Jakobi poeg, välja antud Kaagjärve vallavalitsuselt 23. 2. 23 a. nr. 13.
- M ö l d e r, Johan Hansu poeg, välja antud Tõlliste vallavalitsuselt 5. 10. 20 a. nr. 207.
- T õ u g j a s (nüüd Järvmägi), Alma-Marie Kristjani tütar, välja antud Tõlliste vallavalitsuselt 13. 7. 20 a. nr. 130.
- P e t e r s o n, Rein Ado poeg, välja antud Valga maak. politsei ülemalt 14. 4. 23 a. nr. 376.
- P a r t s, Helene Karli tütar, välja antud Valga jaoskonna politseikomissariilt 30. 7. 27 a. nr. 563.
- E r n i t s, Peeter Jaani poeg, välja antud Valga jaoskonna politseikomissariilt 26. 10. 26 a. nr. 1412.
- L v o v, Nikolai, välja antud Irboska vallavalitsuselt nr. 733.
- P o g o d i n, Dimitri, välja antud Tallinna 3. jaoskonna politseikomissariilt nr. 3762.
- A m e l i n a, Darja, välja antud Irboska vallavalitsuselt nr. 6537.
- R e p k o v a, Feodosia, välja antud Irboska vallavalitsuselt nr. 4577.
- D e r u n i h o v, Feodor, välja antud Senno vallavalitsuselt nr. 9.
- K a p u s t i n a, Ekaterina, välja antud Irboska vallavalitsuselt nr. 879.
- R e j e v, Dimitri, välja antud Irboska vallavalitsuselt nr. 3025.
- L a t k i n a, Maria, välja antud Irboska vallavalitsuselt nr. 8968.
- I v a n o v a, Ksenja. k
- B l u m b e r g, Zemmah Abrami poeg, välja antud Viljandi jaoskonna politseikomissariilt 26. 8. 29 a. nr. 281.
- J a n s, Andres Karli poeg, välja antud Vastemõisa vallavalitsuselt 6. 5. 20 a. nr. 1394.
- K a n g r u, Hans Reinu poeg, välja antud Sürgavere vallavalitsuselt 13. 12. 19 a. nr. 216.
- K a n g r u, Mart Reinu poeg, välja antud Sürgavere vallavalitsuselt 31. 12. 19 a. nr. 576.
- K u r v i t s, Jaak Hansu poeg, välja antud Loodi vallavalits. 16. 12. 21 a. nr. 372.
- L ä ä t s, Linda-Johanna Ado tütar, välja antud Viljandi vallavalitsuselt 29. 12. 27 a. nr. 132.
- R i i e t, Liina Jaani tütar, välja antud Uusna vallavalitsuselt 28. 12. 19 a. nr. 90.
- R o s e n b l a t t, Marie Jüri tütar, välja antud Vastemõisa vallavalitsuselt 12. 12. 25 a.
- S i i m a n n, Hilda Peetri tütar, välja antud Kaarli vallavalitsuselt 22. 1. 20 a. nr. 297.
- S o o t s, August Marie poeg, välja antud Viljandi maakonna politsei linna jaoskonna ülemalt 27. 3. 24 a. nr. 1173.
- T s a r e v, Peeter Matvei poeg, välja antud Meremäe vallavalitsuselt 12. 12. 28 a. nr. 332.

- Karu, August Hugo poeg, välja antud Laius-Tähkvere vallavalitsuselt 8. 12. 19 a. nr. 166.
- Volmüller, Eduard Hansu poeg, välja antud Vihula vallavalitsuselt 16. 12. 19 a. nr. 208.
- Mandel, Juhan Tooma poeg, välja antud Esna vallavalitsuselt 1926 a. nr. 113.
- Roor, Gustav Mardi poeg, välja antud Koigi vallavalitsuselt 22. 3. 22 a. nr. 26.
- Lammer, Johanna Marie tütar, välja antud Koigi vallavalitsuselt 15. 5. 22 a. nr. 49.
- Einberg, Karl Jüri poeg, välja antud Kuksema vallavalitsuselt 11. 11. 21 a. nr. 798.
- Kasakov, Feodor Vassili poeg, välja antud Mustvee alevivalitsuselt 28. 9. 23 a. nr. 339.
- Müller, Heinrich Eduardi poeg, välja antud Paide linna politsei ülemalt 8. 12. 19 a. nr. 671.
- Kraamer, Jaan Jüri poeg, välja antud Esna vallavalitsuselt 16. 12. 19 a. nr. 29.
- Keskel, Hans Jüri poeg, välja antud Pajusi vallavalitsuselt 29. 12. 19 a. nr. 195.
- Hansen, Herman Jüri poeg, välja antud Enge vallavalits. 26. 11. 29 a. nr. 184. (16801)
- Siplane, Johannes Aleksandri poeg, välja antud Pärnu linna jaoskonna politseikomissariilt 9. 11. 28 a. nr. 808. (16802)
- Reimann, Sergei Martini poeg, välja antud Enge vallavalitsuselt 16. 9. 28 a. nr. 68. (16803)
- Veiderpass, Jaan Hansu poeg, välja antud Hageri vallavalitsuselt 22. 12. 24 a. nr. 139. (16804)
- Jets, Hendrik Hendriku poeg, välja antud Enge vallavalitsuselt 8. 7. 27 a. nr. 40. (16805)
- Märkson, Jaan Jüri poeg, välja antud Enge vallavalitsuselt 13. 3. 25 a. nr. 73.
- Vunner Rosalie, välja antud Tallinna 1. jaoskonna politseikomissariilt 16. 10. 26 a. nr. 1380. (21316)
- Rosin, Evald, välja antud Kopli jaoskonna politseikomissariilt 10. 1. 28 a. nr. 483. (21317)
- Normann, Auguste, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 8. 7. 24 a. nr. 4394. (21318)
- Brennert, Meinhard, välja antud Kopli jaoskonna politsei abikomissariilt 1. 9. 27 a. nr. 259. (21319)
- Pill, Pauliine, välja antud Kopli jaoskonna politsei abikomissariilt 25. 3. 27 a. nr. 1427. (21320)
- Ülenõmm, Johannes, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 2. 12. 19 a. nr. 481. (21321)
- Teras, Johannes, välja antud Tallinna 4. jaoskonna politseikomissariilt 15. 4. 26 a. nr. 558. (21322)
- Steljeva, Avdotja, välja antud Irboska vallavalitsuselt 16. 12. 24 a. nr. 1244. (21323)
- Svaiko, Veera, välja antud Kopli jaoskonna politsei abikomissariilt 7. 6. 29 a. nr. 103. (21324)
- Mägi, Harri, välja antud Lasnamäe politsei jaoskonna ülemalt 5. 8. 25 a. nr. 476. (21325)
- Ossi, Kaarel, välja antud Narva linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 15. 5. 23 a. nr. 48. (21571)
- Luks, Mihkel, välja antud Narva linna politsei ülemalt 18. 12. 19 a. nr. 17794. (21572)
- Lankmann, Joosep, välja antud Narva linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 4. 3. 26 a. nr. 1092. (21574)
- Jäger, Elfriede, välja antud Narva linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 13. 10. 25 a. nr. 826. (21575)
- Prontsus, Jakob, välja antud Rakvere jaoskonna politseikomissariilt 24. 1. 27 a. nr. 673. (21576)
- Tšupilin, Nikolai, välja antud Narva linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 18. 6. 27 a. nr. 215. (21577)
- Schmidt, Theodor, välja antud 5. 2. 27 a. nr. 1212, Narvas. (21579)
- Salgust, Aleksander, välja antud Narva linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 23. 2. 26 a. nr. 128. (21578)
- Uuk, Jüri, välja antud Võhmuta vallavalitsuselt 15. 1. 20 a. nr. 104. (21580)
- Narits, August, välja antud Narva linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 5. 11. 28 a. nr. 642. (21581)
- Kala, Martin, välja antud Narva linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 6. 11. 25 a. nr. 910. (21582)
- Robam, Helene Matsi tütar, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 10. 1. 22 a. nr. 17141.
- Hummel, Eduard Mardi poeg, välja antud Tartu 3. jaoskonna politseikomissariilt 10. 7. 26 a. nr. 1396.

- Raudsepp, Aleksander Gustavi poeg, välja antud Mäo vallavalitsuselt 18. 2. 24 a. nr. 24.
- Praud, Arnold Abrami poeg, välja antud Võhmuta vallavalitsuselt 31. 1. 20 a. nr. 164.
- Sulg, Julie Hindreku tütar, välja antud Väinjärve vallavalitsuselt 17. 4. 22 a. nr. 79.
- Borosdinsky, Nil Nili poeg, välja antud Petseri jaoskonna politseikomissariilt 1928 a. nr. 58. (22254)
- Villup, Johan Mardi poeg, välja antud Narva linna politsei ülemalt 2. 5. 23 a. nr. 1186. (22255)
- Juzefovitš, Elena Kuzma tütar, välja antud Narva linna politsei ülemalt 23. 12. 19 a. nr. 20904. (22256)
- Pärn, Herman Jaani poeg, Mäetaguse vallavalitsuselt nr. 762. (22257)
- Mikk, Oskar Andrese poeg, välja antud Viimsi vallavalitsuselt 14. 12. 23 a. nr. 109. (22258)
- Säkki, Varvara Nikolai tütar, välja antud Narva vallavalitsuselt 12. 5. 25 a. nr. 575. (2234)
- Rebane, Anton Jaani poeg, välja antud Järve vallavalitsuselt. (22259)
- Poplevkin, Nikolai Feodori poeg, välja antud Vasknarva vallavalitsuselt 13. 9. 23 a. nr. 277. (22109)
- Morozov, Boris Ivani poeg, välja antud Narva linna politsei ülemalt 16. 3. 20 a. nr. 20929. (22261)
- Rassatkin, Jakob Spiridoni poeg, välja antud Kose vallavalitsuselt 10. 2. 21 a. nr. 198. (2435)
- Männimägi, Karl Joh. poeg, välja antud Illuka vallavalitsuselt 1922 a. nr. 4. (732)
- Tontol, Jaan Peetri poeg, välja antud Kambja vallavalitsuselt 3. 7. 23 a. nr. 76. (23093)
- Pärtel, Marie Peetri tütar, välja antud Tartu linna-politsei 2. jaoskonna ülemalt 20. 11. 19 a. nr. 617. (23094)
- Zirkel, Ida Juhani tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 9. 1. 20 a. nr. 10343. (23095)
- Ilves, Alide Mihkli tütar, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 29. 1. 26 a. nr. 6059. (23096)
- Laar, Katta Joosepi tütar, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 18. 12. 20 a. nr. 12396. (23097)
- Väli, Ivan, välja antud Hellamaa vallavalitsuselt 23. 5. 23 a. nr. 46. (23437)
- Issak, Pauline-Elisabeth Jüri tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 7. 8. 20 a. nr. 14890. (23098)
- Luig, Voldemar Jaani poeg, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 6. 9. 29 a. nr. 672. (23099)
- Kattus, Helene Villemi tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 12. 10. 20 a. nr. 15592. (23100)
- Tõruke, Karl Karli poeg, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 3. 4. 29 a. nr. 1. (25501)
- Ader, Linda Karli tütar, välja antud Raadi vallavalitsuselt 8. 2. 29 a. nr. 691. (25502)
- Leetsi, Aleksander Johani poeg, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 28. 4. 26 a. nr. 6527. (25504)
- Leemann, Richard Karli poeg, välja antud Lehtse vallavalitsuselt 12. 2. 27 a. nr. 244. (25505)
- Padar, Magda Johani tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 2. 12. 19 a. nr. 2643. (25506)
- Põvvat, Johan Karli poeg, välja antud Tartu linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 12. 6. 28 a. nr. 270. (25507)
- Avik, Aleksander, välja antud Maasi vallavalitsuselt 21. 6. 22 a. nr. 417. (23434)
- Kesküla, Aleksei, välja antud Laimjala vallavalitsuselt 27. 1. 28 a. nr. 397. (23435)
- Tilling, Aleksander, välja antud Uuemõisa vallavalitsuselt 30. 5. 25 a. nr. 57. (23436)
- Traumann, Liini, välja antud Kogula vallavalitsuselt 20. 9. 20 a. nr. 887. (23438)
- Laar, Augustin, välja antud Leisi vallavalitsuselt nr. 245. (23439)
- Tarkfeldt, Villem Jak. poeg, välja antud Liigvalla vallavalitsuselt 31. 12. 24 a. nr. 324. (23585)
- Kallmann, Bernhard, välja antud Lehtse vallavalitsuselt 14. 3. 27 a. nr. 290. (23586)
- Sandberg, Kustas, välja antud Tapa alevi politsei ülem. 15. 12. 19 a. nr. 794. (23587)
- Langsepp, Eduard Jüri poeg, välja antud Palmse vallavalitsuselt 5. 12. 19 a. nr. 21.
- Selter, Joosep Karli poeg, välja antud Tallinna linna politsei ülemalt 4. 2. 20 a. nr. 4260. (23872)

- Hindrikson, Maria. (23588)
 Streimann, Luise Jakobi tütar, välja antud Kloostri vallavalitsuselt 13. 6. 25 a. nr. 687. (23873)
 Ant, Madis Tooma poeg, välja antud Lehtse vallavalitsuselt 21. 4. 27 a. nr. 472. (23874)
 Bataschkova, Marie Konstantini tütar, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 14. 3. 25 a. nr. 794. (23875)
 Veetõusme, Renate-Henriette, välja antud Tallinna 3. ja linnaümbruse jaoskonna politseikomissariilt 22. 11. 27 a. nr. 1356. (23877)
 Ponomareva, Amalie Jakobi tütar, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 23. 11. 20 a. nr. 4851. (23879)
 Isak, Anna Ado tütar, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 18. 9. 25 a. nr. 2021. (23880)
 Susi, Sofie, välja antud Petseri vallavalitsuselt 6. 3. 19 a. nr. 391. (25015)
 Lillemäe, Ivan, välja antud Vilo vallavalitsuselt 29. 1. 26 a. nr. 51. (25017)
 Lillemägi, Gavril, välja antud Vilo vallavalitsuselt 11. 6. 29 a. nr. 124. (25017)
 Orlov, Vassili, välja antud Petseri vallavalitsuselt 16. 11. 27 a. nr. 3015. (25018)
- Tunnustatakse maksvusetuks järgmised tunnistused:**
- Poolen, Johannes Mihkli poeg, hobusepass. (23571)
 Raud, Martin Jaagu poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 5990, välja antud 5. piiriküti pataljoni ülemalt 1. 7. 20 a. (23779)
 Einlof, Johannes Mihkli poeg, laskeriistaluba nr. 1044, välja antud Tallinna-Harju prefektilt 27. 5. 27 a. (23786)
 Nottbeck, Berthold, hobusepass nr. 506, välja antud Vihula vallavalitsuselt 5. 1. 21 a. (25718)
 Bauman, Oskar, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 2059, välja antud Järva maakonna rahvaväe ülemalt 17. 12. 25 a. (25720)
 Laev, Karl, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 22219, välja antud Sõjav. ringkonna staabi ülemalt 20. 8. 21 a. (25723)
 Maasikas, Jaan, hobusepass nr. 251, välja antud Kirbla vallavalitsuselt 12. 1. 21 a. (24070)
- Sau, Ernst Samueli poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 1608, välja antud 3. diviisi intendandilt 1. 11. 22 a. (24269)
 Leesment, Albert, välispass nr. 1498, välja antud politseivalitsuselt 14. 6. 29 a. (25304)
 Tikkar, Boris, välispass nr. 6152, välja antud politseivalitsuselt 15. 5. 27 a. (25308)
 Jevrejev, Ivan, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 2864, välja antud 10. jalaväe rügemendi ülemalt 30. 8. 22 a. (25309)
 Armast, Vassili, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 3804, välja antud 10. jalaväe rügemendi ülemalt 30. 10. 25 a. (24062)
 Habermann, August, sõjaväe teenistusest vabastamise tunnistus nr. 29544, välja antud Harju maakonna rahvaväe ja K. L. ülemalt 13. 11. 20 a. (24069)
 Sidorov, Aleksander, Nanseni pass, välja antud politsei peavalitsuselt 1924 a. (25728)
 Krusvald, Johannes, E. V. välispass nr. 1317, välja antud politseivalitsuselt 10. 5. 26 a. nr. 1317. (25733)
 Pihlak, August, kolm hobusepassi: 1) välja antud Venevere vallavalitsuselt 26. 4. 27 a. nr. 147/070064, 2) välja antud Porkuni vallavalitsuselt 31. 12. 20 a. nr. 160, ja 3) välja antud Mäetaguse vallavalitsuselt 6. 12. 20 a. nr. 396. (44014)
 Schmidt, Theodor Tõnu poeg, Riigikogu liikmekkaart, välja antud juunikuus 1929. a. (44013)
 Olde, Johannes Hansu poeg, sõjaväest vabastamise tunnistus nr. 11235, välja antud 6. jalaväe rügemendi ülemalt 1. 10. 23 a. (44019)

KUULUTUS.

Sadama jaoskonna politsei abikomissar Tallinnas annab teada, et 5. juulil 1930. a. kell 12 hommikul müüakse U. Hollandi tän. nr. 9 Oskar Stude laos

enampakkumisel

surnud Dimitri Przevalinsky päralt olev varandus: 1) 6 punasest vasest piirituseaparaati, kaaluga kokku 1113 kg. ja 2) 1980 kg. vana rauda, mis hinnatud 484 kr. 80 s., 1922. a. puh-takasumaksu sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval kohal.

Pakkumine algab hinnatud summast. Tallinnas, 20. juunil 1930. a. Nr. 08.

A. Gutmann.
 Politsei abikomissar.